

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Finanční analýza vybraného subjektu

Tomáš Peroutka

© 2024 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Tomáš Peroutka

Ekonomika a management

Název práce

Finanční analýza vybraného subjektu

Název anglicky

Financial analysis of selected subject

Cíle práce

Hlavním cílem zvolené bakalářské práce je finanční analýza vybraného subjektu za období 2014-2020 a zhodnocení tak hospodaření podniku a případné navrnutí konkrétních kroků ke zlepšení. K tomu poslouží v rámci dílčích cílů: Horizontální a vertikální analýza rozvahy a výkazu zisku a ztráty, vybrané poměrové ukazatele a bonitní a bankrotní model.

Metodika

Bakalářská práce bude rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou.

V teoretické části bude na základě nastudované odborné literatury vypracována rešerše, kde bude vysvětlena a popsána metoda použití vybraných ukazatelů finanční analýzy, která bude stěžejní pro praktickou část.

V praktické části bude charakterizován vybraný subjekt a budou zde zpřístupněna podkladová data z účetních výkazů z let 2014-2020 (rozhaha, výkazy zisku a ztráty) k následnému použití vybraných modelů a ukazatelů finanční analýzy.

Doporučený rozsah práce

30-60

Klíčová slova

Finanční analýza podniku, horizontální analýza, vertikální analýza, likvidita, rentabilita, stabilita, zadluženost, bonitní a bankrotní model

Doporučené zdroje informací

DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku : analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita, interakce*. Osnice: Ekopress, 2021. ISBN 978-80-87865-71-2.

GRÜNWARD, Rolf; HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-26-2.

KOVANICOVÁ, Dana; KOVANIC, Pavel. *Poklady skryté v účetnictví. Díl I, Jak porozumět účetním výkazům..*

KOVANICOVÁ, Dana; KOVANIC, Pavel. *Poklady skryté v účetnictví. Díl 2, Finanční analýza účetních výkazů..*

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza : metody, ukazatele, využití v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5534-2.

SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3386-6.

SCHOLLEOVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4004-1.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Josef Slaboch, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 4. 9. 2023

prof. Ing. Lukáš Čechura, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 11. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 13. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Finanční analýza vybraného subjektu" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. 03. 2024

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce panu Ing. Josefu Slabochovi, Ph.D. za čas, který mi věnoval v průběhu celé práce a za jeho cenné rady a poznatky.

Finanční analýza vybraného subjektu

Abstrakt

Předmětem bakalářské práce je vyhotovení finanční analýzy subjektu: Zemědělské obchodní družstvo Božejov mezi lety 2014–2020. Hlavní cíl, tedy celková finanční analýza, byla rozdělena do dílčích cílů. Těmi jsou: horizontální a vertikální analýza, analýza rozdílových ukazatelů, analýza poměrových ukazatelů a v neposlední řadě byla provedena bankrotní a bonitní analýza firmy k otestování finančního zdraví.

Samotná práce je rozdělena do dvou hlavních částí. V první části, teoretické, je vysvětlena, na základě odborné literatury, problematika finanční analýzy. Je zde uvedeno, co je to finanční analýza, včetně pojmů s ní spojených. Dále je zde popsáno, komu a v jakém rozsahu je finanční analýza určena a z jakých zdrojů čerpá. Na závěr teoretické části jsou podrobně rozebrány konkrétní metody, které se ve finanční analýze využívají. V praktické části je vyhotovena celková finanční analýza na podniku ZOD Božejov mezi lety 2014–2020 za pomoci dílčích popsaných analýz.

Z vyhotovené analýzy vyplývá, že podnik si během let nevedl příliš efektivně. Ve sledovaných letech sice vykazoval nárůst majetku, avšak schopnost generace zisku značně během let poklesla. To se podepsalo především na vývoji rentabilit. Naopak schopnost podniku splácet své krátkodobé úvěry je na výborné úrovni. Hodnoty likvidit jsou za celé období vyšší než doporučené hodnoty. V oblasti zadlužení nese podnik minimální riziko, kdy více jak 70 % majetku je financováno z vlastního kapitálu a úroveň zadlužení je tak velmi malá.

Klíčová slova: finanční analýza, zemědělství, rozvaha, výkaz zisku a ztráty, horizontální analýza, vertikální analýza, poměrové ukazatele, bonitní a bankrotní modely, konkurence, finanční zdraví

Financial analysis of selected subject

Abstract

The subject of the bachelor thesis is the financial analysis of the entity: Agricultural Cooperative Božejov between the years 2014–2020. The main objective, i.e., the overall financial analysis, was divided into several sub-parts. These include Horizontal and Vertical Analysis, Differential Indicators, Ratio Indicators, and finally, a bankruptcy and creditworthiness analysis of the company to assess its financial health.

The thesis itself is divided into two main parts. In the first part, the theoretical one, the issues of financial analysis are explained based on professional literature. It covers what financial analysis is, including the associated concepts. Additionally, it describes to whom and to what extent financial analysis is intended and from which sources it draws. At the end of the theoretical part, specific methods used in financial analysis are thoroughly discussed. In the practical part, an overall financial analysis is conducted on the ZOD Božejov enterprise using the described analyses.

The conducted analysis indicates that the company did not perform very efficiently over the years. While it showed an increase in assets in the observed years, its ability to generate profit significantly declined. This is particularly evident in the development of profitability. On the contrary, the company's ability to repay its short-term loans is at an excellent level. Liquidity values are higher than the recommended values throughout the period. In the area of indebtedness, the company carries minimal risk. More than 70% of the assets are financed from equity, and the level of indebtedness is very low.

Keywords: financial analysis, agriculture, balance sheet, income statement, horizontal analysis, vertical analysis, ratio indicators, creditworthiness and bankruptcy models, competition, financial health

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika.....	12
2.1 Cíl práce.....	12
2.2 Metodika.....	12
3 Teoretická část.....	21
3.1 Charakteristika finanční analýzy.....	21
3.1.1 Analýza.....	21
3.1.2 Finance.....	21
3.1.3 Zdraví podniku.....	21
3.2 Uživatelé finanční analýzy.....	22
3.2.1 Interní uživatelé.....	22
3.2.2 Externí uživatelé.....	22
3.3 Zdroje pro finanční analýzu.....	24
3.3.1 Rozvaha.....	25
3.3.2 Výkaz zisku a ztráty.....	32
3.3.3 Přehled o peněžních tocích (výkaz cash flow).....	35
3.4 Metody finanční analýzy.....	37
3.4.1 Analýza absolutních dat.....	38
3.4.2 Analýza rozdílových ukazatelů.....	40
3.4.3 Analýza poměrových ukazatelů.....	41
3.4.4 Bankrotní a bonitní modely.....	47
4 Vlastní práce.....	49
4.1 Představení analyzovaného subjektu.....	49
4.1.1 Historie podniku a výroba.....	50
4.2 Horizontální analýza.....	50
4.3 Vertikální analýza.....	59
4.4 Analýza rozdílových ukazatelů a bilanční pravidla.....	62
4.4.1 Čistý pracovní kapitál.....	62
4.4.2 Bilanční pravidla.....	63
4.5 Analýza poměrových ukazatelů.....	65
4.5.1 Ukazatele likvidity.....	65
4.5.2 Ukazatele rentability.....	66
4.5.3 Ukazatele zadluženosti.....	67
4.5.4 Ukazatele aktivity.....	69
4.6 Bankrotní a bonitní modely.....	71
4.6.1 Altmanovo Z-skóre.....	71

4.6.2	Model IN05 – Index důvěryhodnosti.....	72
4.6.3	Kralickův Quick test.....	73
5	Výsledky.....	75
6	Závěr.....	81
7	Seznam použitých zdrojů.....	82
7.1	Literární zdroje.....	82
7.2	Internetové zdroje.....	83
8	Seznam grafů, obrázků, tabulek, vzorců a zkratk 	84
8.1	Seznam grafů	84
8.2	Seznam obrázků.....	84
8.3	Seznam tabulek	84
8.4	Seznam vzorců.....	85
8.5	Seznam použitých zkratk.....	85
Přílohy		87

1 Úvod

Finanční analýza ekonomického subjektu představuje klíčový nástroj pro posouzení finančního zdraví a výkonnosti podniku. V dnešním dynamickém a konkurenčním podnikatelském prostředí je schopnost systematicky a kriticky vyhodnotit finanční aspekty organizace zcela nutná pro efektivní řízení a strategické rozhodování. Cílem této práce je provést finanční analýzu vybraného ekonomického subjektu s důrazem na identifikaci klíčových faktorů jeho hospodářské výkonnosti a stability.

V první části bakalářské práce jsou vymezeny základní pojmy spojené s finanční analýzou a významem tohoto analytického nástroje v rámci podnikového prostředí. Dále jsou v této části uvedené jednotlivé konkrétní analýzy, které byly pro práci využity.

V praktické části práce je nejdříve představen sledovaný subjekt, tím bylo zvoleno Zemědělské obchodní družstvo Božejov. Jedná se o podnik, který produkuje smíšenou výrobu na území kraje Vysočina v okrese Pelhřimov. Družstvo hospodařilo během sledovaného období na 1350 ha zemědělské půdy. V rámci analýzy byl proveden detailní rozbor finančních ukazatelů, dále pak hodnocení struktury aktiv a pasiv, analýza výkonnostních ukazatelů a posouzení likvidity a zadluženosti podniku. Tato analýza byla doplněna interpretačními postřehy a doporučeními pro případné zlepšení finanční situace či optimalizaci finančního řízení.

V závěru práce jsou shrnuty výsledky dílčích analýz a posouzena tak celková finanční situace, která je následně porovnána s konkurencí. Cílem je poskytnout ucelený pohled na finanční stránku podniku, který může sloužit jak vedení organizace pro informovaná strategická rozhodnutí, tak i dalším zainteresovaným subjektům, jako jsou investoři, věřitelé či potenciální obchodní partneři.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je, za pomoci finanční analýzy, zhodnotit hospodaření subjektu Zemědělské obchodní družstvo Božejov mezi lety 2014–2020, dále porovnat, jak si tento podnik vedl ve svém odvětví s porovnáním s ostatními subjekty a na konci určit silné a slabé stránky a případně doporučit konkrétní zlepšení.

Toho bude dosaženo pomocí dílčích cílů, kde celková finanční analýza bude rozdělena na části, pomocí kterých budou analyzovány jednotlivé okruhy. Byla zde využita horizontální a vertikální analýza, rozdílové a poměrové ukazatele a v neposlední řadě byl subjekt podroben bonitním a bankrotním modelům, kde je otestováno jeho finanční zdraví.

2.2 Metodika

Celá práce je rozdělena do dvou hlavních částí. V první části byla, za pomoci prostudované odborné literatury, vyhotovena teoretická část, která slouží jako podklad pro vyhotovení části druhé – praktické. V praktické části jsou, se za pomoci vzorců, výpočtů a časových řad z účetních výkazů subjektu Zemědělské obchodní družstvo Božejov z let 2014–2020, provedeny jednotlivé analýzy. U vzorců jsou pro lepší orientaci uvedeny číselné položky řádků z příslušného výkazu. K rozlišení položek rozvahových od položek výkazu zisku a ztráty je u příslušných řádků položek výkazu zisku a ztráty připsána poznámka VZZ.

Seznam vzorců:

Analýza absolutních dat

Vzorec č.1: Horizontální analýza relativní vyjádření

Horizontální analýza v relativním vyjádření sleduje procentuální pokles nebo nárůst zvolené položky ve dvou po sobě jdoucích obdobích. (Scholleová, 2012)

$$\text{relativní změna [\%]} = \frac{\text{období } n - \text{období } (n-1)}{\text{období } (n-1)} \times 100$$

(Růčková, 2021)

Vzorec č.2: Horizontální analýza absolutní vyjádření

Horizontální analýza v absolutním vyjádření sleduje konkrétní nárůst nebo pokles hodnoty zvolené položky v období n vůči období n-1. (Scholleová, 2012)

$$\text{absolutní změna} = \text{období } n - \text{období } (n-1)$$

(Růčková, 2021)

Vzorec č.3: Vertikální analýza

Vertikální analýza se uplatňuje především ve srovnání mezi podniky. Dává do poměru zvolenou položku vůči jejímu základu (např. stálá aktiva celkovým aktivům). Tím vyjadřuje procentuální zastoupení dané položky v rámci skupiny. (Grünwald, Holečková, 2007)

$$\text{podíl na celku [\%]} = \frac{\text{zvolená položka}}{\text{zvolená základna}} \times 100$$

(Knápková, Pavelková, Šteker, 2017)

Analýza rozdílových ukazatelů

Vzorec č.4: Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál tvoří část oběžných aktiv, která jsou kryta z dlouhodobého cizího kapitálu. Pokud je dostatečně vysoký, nehrozí podniku situace, kdy by tuto část oběžných aktiv musel použít k uhrazení krátkodobých závazků a tím by neměl jeho dostatečnou část k hospodaření.

$$\text{Čistý pracovní kapitál} = \text{oběžná aktiva (ř.37)} - \text{krátkodobé závazky (ř.126)}$$

(Kislíngerová, 2001)

Analýza poměrových ukazatelů

Vzorec č.5: Likvidita 1. stupně

Likvidita 1. stupně (okamžitá) vyjadřuje schopnost podniku dostát svým krátkodobým závazkům za pomoci nejlikvidnějších položek rozvahy, čímž jsou peněžní prostředky a krátkodobý finanční majetek (Dluhošová, 2021)

Likvidita 1. stupně

$$= \frac{\text{peněžní prostředky (ř.75)} + \text{krátkodobý finanční majetek (ř.72)}}{\text{krátkodobé závazky (ř.126)}}$$

(Dluhošová, 2021)

Vzorec č.6: Likvidita 2. stupně

Likvidita 2. stupně (pohotová) ke krytí dlouhodobých závazků využívá společně s peněžními prostředky a krátkodobým finančním majetkem navíc ještě krátkodobé pohledávky. (Vochozka,2020)

Likvidita 2. stupně

$$= \frac{PP (ř.75) + \text{krátk. fin. maj.}(ř.72) + \text{krátkodobé pohledávky} (ř.57)}{\text{krátkodobé závazky} (ř.126)}$$

(Vochozka, 2020)

Vzorec č.7: Likvidita 3. stupně

Likvidita 3.stupně vyjadřuje schopnost podniku splácet své závazky za pomoci celkových oběžných aktiv.

$$\text{Likvidita 3. stupně} = \frac{\text{oběžná aktiva (ř.37)}}{\text{krátkodobé závazky (ř.126)}}$$

(Vochozka, 2020)

Vzorec č.8: Rentabilita aktiv

Rentabilita celkových aktiv interpretuje podniku informaci, jak efektivně dokáže využívat svá aktiva k produkci zisku. Výpočet se napříč odbornou literaturou liší. Pro tento vzorec

byla vybrána ROA, kde figurují položky z výkazu zisku a ztráty, a to VH hospodaření před zdaněním a nákladové úroky (EBIT). (Martinovičová, Konečný, Vavřina, 2019)

$$ROA = \frac{EBIT (\text{ř.43 VZZ} + \text{ř.49 VZZ})}{\Sigma \text{Aktiv} (\text{ř.1})} \times 100$$

(Martinovičová, Konečný, Vavřina, 2019)

Vzorec č.9: Rentabilita vlastního kapitálu

Rentabilita vlastního kapitálu sleduje oproti rentabilitě celkových aktiv efektivitu využití vlastních zdrojů. Pro výpočet se používá VH po zdanění, který se porovnává s vlastním kapitálem. (Martinovičová, Konečný, Vavřina, 2019)

$$ROE = \frac{\text{výsledek hospodaření po zdanění} (\text{ř.53 VZZ})}{\text{vlastní kapitál} (\text{ř.83})} \times 100$$

(Martinovičová, Konečný, Vavřina, 2019)

Vzorec č.10: Rentabilita tržeb

Rentabilita tržeb vyjadřuje schopnost podniku, do jaké míry je schopen generovat zisk z realizovaných tržeb. Pro podnik, jehož hlavním cílem hospodaření je provozní činnost, byl zvolen ukazatel ROS, kde figuruje provozní výsledek hospodaření a tržby za prodej výrobků a zboží.

$$ROS = \frac{\text{provozní výsledek hospodaření} (\text{ř.30 VZZ})}{\text{tržby za prodej výrobků, služeb a zboží} (\text{ř.1 VZZ} + \text{ř.2 VZZ})} \times 100$$

(Růčková, 2021)

Vzorec č.11: Rentabilita nákladů

Obdobně jako rentabilita tržeb je vypočítána rentabilita nákladů. Ta zaznamenává efektivnost firemních zisků v rámci vynaložených nákladů. I zde jsou využity položky spadající do provozní činnosti. (Růčková, 2021)

$$ROC = \frac{\text{provozní výsledek hospodaření} (\text{ř.30 VZZ})}{\text{provozní náklady} (\text{ř. 3} + \text{ř.7} + \text{ř.8} + \text{ř.9} + \text{ř.14} + \text{ř.24}) \text{ VZZ}} \times 100$$

(Růčková, 2021)

Ukazatele zadluženosti

Vzorec č.12: Celková zadluženost

Celkový stav zadluženosti vyjadřuje podíl kapitálu, kterým podnik financuje vlastní podnikovou činnost za pomoci cizích zdrojů. (Scholleová)

$$\text{celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje (ř.104)}}{\Sigma \text{Aktiv (ř.1)}}$$

(Scholleová, 2012)

Vzorec č.13 Koeficient samofinancování

Koeficient samofinancování udává na podnik opačný pohled než ukazatel celkové zadluženosti. Je vyjádřen poměrem vlastního kapitálu na celkových aktivech a udává tak poměr kapitálu, který pochází z vlastních zdrojů podniku. (Růčková, 2021)

$$\text{celková zadluženost} = \frac{\text{vlastní kapitál (ř.83)}}{\Sigma \text{Aktiv (ř.1)}}$$

(Růčková, 2021)

Vzorec č.14: Míra zadluženosti

Míra zadluženosti je ukazatel, který vypovídá o poměru cizího kapitálu vůči kapitálu vlastnímu. Je jedním z důležitých ukazatelů, co se týče poskytování přísouzení budoucích úvěrů. (Knápková, Pavelková, Šteker, 2017)

$$\text{Míra zadluženosti} = \frac{\text{cizí zdroje (ř.104)}}{\text{vlastní kapitál (ř.83)}}$$

(Knápková, Pavelková, Šteker, 2017)

Vzorec č.15: Úrokové krytí

Ukazatel úrokového krytí zaznamenává, jaká část ze zisku je potřeba na uhrazení nákladových úroků. (Dluhošová, 2021)

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{EBIT (ř.43 VZZ + ř.49 VZZ)}}{\text{nákladové úroky (ř. 43 VZZ)}}$$

(Dluhošová, 2021)

Ukazatele aktivity

Vzorec č.16: Rychlost obratu aktiv

Rychlost obratu aktiv v podniku určuje kolikrát za rok se aktiva obrátí na tržbách. Každý podnik by měl chtít maximalizovat tento ukazatel. (Růčková, 2021)

$$\text{Rychlost obratu aktiv} = \frac{\text{tržby z prodeje výrobků, služeb a zboží (ř.1 + ř.2) VZZ}}{\Sigma \text{Aktiv (ř.1)}}$$

(Knápková, Pavelková, Šteker, 2017)

Vzorec č.17: Rychlost obratu zásob

Ukazatel rychlosti obratu zásob funguje na stejném principu jako ukazatel rychlosti obratu aktiv. Dle názvu, zde místo aktiv figurují zásoby.

$$\text{Rychlost obratu zásob} = \frac{\text{tržby z prodeje výrobků, služeb a zboží (ř.1 + ř.2) VZZ}}{\text{zásoby (ř.38)}}$$

(Synek, 2007)

Vzorec č.18: Doba obratu pohledávek

Dalším typem ukazatelů aktivity jsou ukazatele doby obratu. Zde pak konkrétně ukazatel doby obratu pohledávek, který udává průměrnou dobu splatnosti podniku. Výsledek vychází ve dnech. (Knápková, Pavelková, Šteker, 2017)

Doba obratu pohledávek

$$= \frac{\text{pohledávky (ř.46)}}{\text{tržby z prodeje výrobků, služeb a zboží (ř.1 + ř.2) VZZ}} \times 360$$

(Knápková, Pavelková, Šteker, 2017)

Vzorec č.19: Doba obratu závazků

Doba obratu závazků, obdobně jako doba obratu pohledávek, vyjadřuje průměrnou denní splatnost krátkodobých závazků firmy u dodavatelů. (Knápková, Pavelková, Šteker, 2017)

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{\text{krátkodobé závazky (ř.126)}}{\text{tržby z prodeje výrob. služ. a zboží (ř.1 + ř.2) VZZ}} \times 360$$

(Knápková, Pavelková, Šteker, 2017)

Bankrotní a bonitní modely

Vzorec č.20: Altmanovo Z–skóre

Altmanovo Z–skóre, jako první ze zvolených bankrotních modelů, má otestovat v podniku finanční zdraví. Zde je přiložen tvar pro podniky, které nejsou obchodovatelné na burze. (Růčková, 2021)

$$Z = 0,717 X_1 + 0,847 X_2 + 3,107 X_3 + 0,42 X_4 + 0,998 X_5$$

X_1 = čistý pracovní kapitál / aktiva [(ř. 37 – ř.126) / ř.1]

X_2 = nerozdělené zisky minulých let / aktiva (ř.99 / ř.1)

X_3 = EBIT / aktiva [(ř.43 VZZ + ř.49 VZZ) / ř.1]

X_4 = Vlastní kapitál / Cizí zdroje (ř.83 / ř.104)

X_5 = tržby / aktiva [(ř.1 VZZ+ ř.2 VZZ) / ř.1]

(Scholleová, 2012)

Vzorec č.21: Index důvěryhodnosti IN05

Index IN05 spadá do ukazatelů indexů důvěryhodnosti od autorů Neumaierových. Jedná se o modely, které byly vyhotoveny na základě zkušeností z mnoha českých firem a má tedy pro podniky v ČR větší vypovídající hodnotu než např. Altmanovo Z–skóre. (Růčková, 2021)

$$IN05 = 0,13 \times \frac{A}{CZ} + 0,04 \times \frac{EBIT}{U} + 3,97 \times \frac{EBIT}{A} + 0,21 \times \frac{tržby}{A} + 0,09 \times \frac{OA}{KZ}$$

A = Aktiva (ř.1)

CZ = cizí zdroje (ř.104)

U = nákladové úroky (ř.43 VZZ)

OA = oběžná aktiva (ř.37)

KZ = krátkodobé závazky (ř.126)

U poměru EBIT/U se u nezadlužených podniků vyskytuje v této části modelu vysoká hodnota, která znehodnocuje konečný výsledek. Pro eliminaci tohoto problému byl výsledek EBIT/U omezen na maximální hodnotu „9“.

(Scholleová, 2012)

Vzorec č.22: Kralickův Quick test

Kralickův Quick test je bonitní model založený na výpočtu rovnic R1, R2, R3 a R4. Následně se výsledky z rovnic, dle Tabulka č.3 (viz. strana 48), obodují. Body z rovnice R1 a R2 se zprůměrují. To samé se provede s body z rovnic R3 a R4. První výsledek hodnotí finanční stabilitu firmy. Průměr z rovnic R3 a R4 hodnotí výnosovou situaci v podniku. Jako poslední krok se zprůměrují i oba tyto výsledky. (Růčková, 2021)

$$R1 = \frac{\text{vlastní kapitál (ř.83)}}{\Sigma \text{Aktiv (ř.1)}}$$

$$R2 = \frac{\text{cizí zdroje (ř.104) – peněžní prostředky (ř.75)}}{\text{provozní cash flow (ř.55 VZZ + ř.14 VZZ)}}$$

$$R3 = \frac{\text{EBIT (ř.43 VZZ + ř.49 VZZ)}}{\Sigma \text{Aktiv (ř.1)}}$$

$$R4 = \frac{\text{provozní cash flow (ř.55 VZZ + ř.14 VZZ)}}{\text{výkony (ř.1 – ř.7 – ř.8)}}$$

(Dluhošová, 2021)

Bilanční pravidla

Vzorec č.23: Zlaté bilanční pravidlo

Zlaté bilanční pravidlo předepisuje fakt, ve kterém tvrdí, že financování dlouhodobého majetku by mělo být výhradně z dlouhodobých zdrojů. (Scholleová, 2012)

$$\textit{Vlastní kapitál (ř.83)} + \textit{dl. ciz. zdroje (ř.111)} = \textit{Stálá aktiva (ř.3)}$$

(Vochozka, 2020)

Vzorec č.24: Pravidlo vyrovnání rizika

Pravidlo vyrovnání rizika schvaluje využití jak cizího, tak vlastního kapitálu. Ovšem za předpokladu, že kapitál vlastní bude převyšovat kapitál cizí (nebo se mu alespoň rovnat). (Scholleová, 2012)

$$\textit{vlastní kapitál (ř.83)} \geq \textit{Cizí zdroje (ř.104)}$$

(Vochozka, 2020)

Vzorec č.25: Pari pravidlo

Pari pravidlo tvrdí, že k vlastnění dlouhodobého majetku má podnik využívat pouze dlouhodobé zdroje vlastní. (Scholleová, 2012)

$$\textit{Vlastní kapitál (ř.83)} = \textit{Stálá aktiva (ř.3)}$$

(Vochozka, 2020)

Vzorec č.26: Růstové pravidlo

Růstové pravidlo se odkazuje na tempo růstu tržeb a investic. Pokud má podnik splňovat toto pravidlo, měly by jeho tržby růst rychlejším tempem než tempo investic.

(Scholleová, 2012)

$$\textit{tempo růstu tržeb} \geq \textit{tempo růstu investic}$$

(Vochozka, 2020)

3 Teoretická část

3.1 Charakteristika finanční analýzy

Finanční analýzou se rozumí kompletní zmapování celkového finančního hospodaření jednotlivého subjektu, na kterém analýzu provádíme. Pomocí seskupených a zpracovaných dat lze skrze tuto analýzu ohodnotit tzv. zdraví podniku a popřípadě poukázat na očividné či detailnější chyby, které z ní vyplývají, a následně podle ní vyhotovit postup řešení případných problémů a nedostatků. (Sedláček, 2011)

Pro udržení stability a prosperity podniku je vhodné finanční analýzu provádět průběžně a alespoň jednou ročně ji vyhodnotit. Důležitou roli zde hraje vývoj v čase. Díky vysoké konkurenci se mohou podmínky externího prostředí měnit i několikrát za rok. (Scholleová, 2012)

3.1.1 Analýza

Analýza je proces, kterým lze zpracovat velkou část informací jako celku na části menší. Využíváme ji k lepšímu zpřehlednění a pochopení fungování analyzovaného subjektu či objektu a poskytuje informace, na základě kterých sestavujeme doporučení pro zlepšení. (Managementmania, 2013)

3.1.2 Finance

Finance jsou odvětvím, ve kterém se rozhoduje o manipulaci s penězi a peněžními toky, a to na základě finančních rozhodnutí, jež provádějí oprávněné instituce, které jimi disponují. Finančními institucemi může být stát, vláda, podnik, ale i jednotlivci v domácnostech. (Besley, Brigham, 2014)

3.1.3 Zdraví podniku

O tom, zdali se dá firma považovat za „finančně zdravou“, rozhoduje vícero aspektů. Mezi ně mimo jiné patří:

- rentabilita vlastního kapitálu,
- krátkodobá likvidita,
- dlouhodobá solventnost a finanční stabilita.

(Grünwald, Holečková, 2007)

3.2 Uživatelé finanční analýzy

Uživatele finanční analýzy lze členit podle pozice, ze které FA využívají. Dělíme je na externí a interní. (Grünwald, Holečková, 2007)

3.2.1 Interní uživatelé

Mezi interní uživatele řadíme takové jedince, nebo skupiny, které jsou přímou součástí podniku.

- Manažeři
- Zaměstnanci (Odboráři)

Manažeři

Manažeři potřebují finanční informace pro krátkodobé a dlouhodobé rozhodování, jako získávání financí, optimalizace majetkové struktury a alokace zisku. Finanční analýza odhaluje silné a slabé stránky hospodaření firmy a pomáhá jim vytvářet správné podnikatelské plány. (Grünwald, Holečková, 2007)

Zaměstnanci

Zaměstnanci, stejně jako vedoucí pracovníci a manažeři, mají taktéž zájem na prosperitě svého zaměstnavatele. Záleží jim zejména na stabilitě a jistotě jejich pracovních míst a na schopnosti podniku jim vyplácet pravidelné mzdy. (Kovanicová, Kovanic, 1997)

3.2.2 Externí uživatelé

Externí uživatele, narozdíl od interních, nejsou přímými účastníky dané firmy, ale jsou s ní úzce spjatí, a tudíž jim na daných výsledcích určitým způsobem záleží. Člení se na několik skupin:

- investoři,
- obchodní partneři,
- banky a jiní věřitelé,
- stát a jeho orgány,
- konkurence.

Investoři

Pokud se vedení subjektu rozhodne do svého byznysu zapojit investory, stávají se tito aktéři většinou podstatnou finanční součástí firmy. Poskytují podniku nemalý finanční kapitál a tím pádem se následně zajímají o to, jak subjekt s jejich prostředky hospodaří. Mezi nejvíce sledovaný znak se považuje míra rizika a výnosů spojená s vloženým kapitálem. (Vochozka, 2020)

Obchodní partneři

- Dodavatelé (obchodní věřitelé)

Dodavatelé jsou obchodními partnery, kteří vyhledávají, na základě seznámení se s finanční situací skrze FA, takové podniky, které jim zejména zajistí spolehlivý a pravidelný odbyt jejich nabízených statků a služeb, za které jim budou řádně a včas veškeré závazky v domluvených lhůtách uhrazeny. (Kovanicová, Kovanic, 1997)

- Odběratelé (zákazníci)

Odběratelé, které můžeme také nazvat klienty, mohou obdobně jako dodavatelé využít FA pro své budoucí nebo již uzavřené spolupráce, zde záleží především na schopnosti dostát svým závazkům. (Kovanicová, Kovanic, 1997)

Banky a jiní věřitelé

Banky (nebo jiní věřitelé) využívají FA především pro vyhodnocení situace budoucího klienta, který si hodlá u instituce nebo jedince půjčit, anebo prověření již stávajícího dlužníka, který již u věřitele úvěr má. Na základě zjištěných informací se věřitel rozhodne, zda úvěr danému subjektu poskytne. Pokud ano, vyměří jeho výši a stanoví podmínky. Dlužník je obvykle zavázán, mimo jiné, jak plněním sjednaných podmínek, tak poskytováním zpráv ohledně finanční situace. (Vochozka, 2011)

Stát a jeho orgány

Stát a jeho orgány mají zájem o finanční údaje z různých důvodů, jako je sledování ekonomických statistik, kontrola placení daní nebo monitorování státních podniků. Tyto informace jsou klíčové pro formulaci hospodářské politiky. Ale nejsou to jen oni, kdo se hlásí o tyto údaje. Mezi další zájemce patří analytici, daňoví poradci, makléři, univerzity, novináři, a dokonce i běžná veřejnost.

(Grünwald, Holečková, 2007)

Konkurence

Pokud chce subjekt vyhodnotit své hospodaření, není lepší varianta, než se poohlédnout po trhu a srovnat svůj podnik s konkurencí. „*Zejména se zajímají o ukazatele rentability, o ziskovou marži, velikost ročních tržeb, solventnost, o výši a hodnotu zásob a jejich obrátky apod.*“. (Kovanicová, Kovanic, 1997)

3.3 Zdroje pro finanční analýzu

Kvalita informací pro úspěšnou finanční analýzu je klíčová a závisí na kvalitě a komplexnosti použitých vstupních údajů. Důležité je zachytit všechna data, která by mohla zakreslit výsledky hodnocení finančního zdraví firmy. Dnešní finanční analytici mají díky moderní době a pokročilým technologiím širší přístup k informacím, což jim umožňuje zkoumat více aspektů než dříve. Nicméně podstata analýzy zůstává nezměněna, protože většina dat pochází z účetních výkazů. Mezi nejdůležitější výkazy se řadí:

- rozvaha,
- výkaz zisku a ztráty,
- přehled o peněžních tocích,
- výkaz o změnách vlastního kapitálu

(Růčková ,2021)

3.3.1 Rozvaha

Rozvaha obsahuje sepsaný přehled majetku, který podnik za určité období vlastní. Je jedním ze základních výkazů, který se používá v účetnictví a následně i ve finanční analýze. Disponuje několika rozvahovými položky, kde základní členění dělíme na Aktiva a Pasiva. Aktiva se dají vyjádřit jako skutečný majetek, se kterým daný subjekt hospodáří. Pasiva jsou záznamem o zdrojích, z nichž byl majetek financován. (Vochozka, 2020)

Tabulka č.1 – Přehled rozvahových položek ve zkráceném rozsahu

ROZVAHA
ve zkráceném rozsahu
ke dni
(v celých tisících Kč)

Označení a	AKTIVA b	Řádek c	Běžné účetní období			Minulé účetní období
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	Netto 4
	AKTIVA CELKEM (ř. 02 + 03 + 07 + 14)	01				
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	02				
B.	Stálá aktiva (dlouhodobý majetek) (ř. 04 až 06)	03				
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	04				
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	05				
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	06				
C.	Oběžná aktiva (ř. 08 + 09 + 12 + 13)	07				
C. I.	Zásoby	08				
C. II.	Pohledávky (ř. 10 + 11)	09				
C. II. 1	Dlouhodobé pohledávky	10				
C. II. 2	Krátkodobé pohledávky	11				
C. III.	Krátkodobý finanční majetek	12				
C. IV.	Peněžní prostředky	13				
D.	Časové rozlišení aktiv	14				

Označení a	PASIVA b	Řádek c	Běžné účetní období	Minulé účetní období
			5	6
	PASIVA CELKEM (ř. 16 + 23 + 28)	15		
A.	Vlastní kapitál (ř. 17 až 22)	16		
A. I.	Základní kapitál	17		
A. II.	Ážio a kapitálové fondy	18		
A. III.	Fondy ze zisku	19		
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let (+/-)	20		
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-) (ř. 01 – (17 + 18 + 19 + 20 + 22 + 23 + 28))	21		
A. VI.	Rozhodnuto o zálohách na podílů na zisku (-)	22		
B. + C.	Cizí zdroje (ř. 24 + 25)	23		
B.	Rezervy	24		
C.	Závazky (ř. 26 + 27)	25		
C. I.	Dlouhodobé závazky	26		
C. II.	Krátkodobé závazky	27		
D.	Časové rozlišení pasiv	28		

(Zdroj: účetníček, 2020)

Aktiva

Podnik pořizuje různé složky majetku s cílem dosáhnout očekávaného prospěchu a přispět k růstu svého bohatství. Tyto majetkové složky mají potenciál zvýšit majetek podniku ve formě peněžního přírůstku nebo jiných aktiv. Aktiva jsou charakterizována tím, že přinášejí budoucí přínosy a podnik se snaží o jejich zhodnocení vhodnou finanční strategií, aby dosáhl zisku. Hlavním kritériem pro třídění aktiv je jejich funkce a doba, po kterou jsou v hospodaření podniku vázána. (Kovanicová, Kovanic, 1997)

Dělí se na:

- pohledávky za upsaný kapitál,
- dlouhodobý majetek (stálá aktiva),
- oběžná aktiva,
- časové rozlišení.

(Knápková, Pavelková, Šteker, 2017)

Pohledávky za upsaný kapitál

Tato rozvahová položka se nachází v rozvaze v části A, kde vyjadřuje pohledávku daného podniku za společníky, kteří se rozhodli upsat danému podniku a tím se zavazují splatit neuhrazené pohledávky plynoucí ze vkladu do základního kapitálu a neuhrazené upsané akcie. (Šteker, 2020)

Dlouhodobý majetek

Dlouhodobý majetek se považuje za aktivum, které splňuje specifické vlastnosti. První specifikum se odvolává na účel využití v daném podniku. Tento typ majetku není primárně pořizován pro následný další prodej (ačkoliv ne vždy tomu tak musí být), ale pro využití uvnitř podniku, aby zajistil samotný chod a podnikatelské činnosti. Jedná se o majetek, se kterým podnik operuje déle než jeden rok. Po pořízení probíhá tzv. nacenění, které stanovuje účetní jednotka uvnitř daného subjektu. Pro DM je dále typické sestavení odpisového plánu, podle kterého se skrze náklady každé uzavřené účetní období odepíše předem stanovená a odpovídající hodnota, o kterou se majetek následně sníží. Mezi DM se však nachází i takové položky, které se považují za neodpisovatelné, poněvadž se jejich hodnota během let nesnižuje. Mezi tyto položky patří např. cenné papíry, pozemky nebo umělecká díla. (Šteker, Otrusínová, 2021)

Dle zákona, od 1. ledna roku 2021, se hranice vstupní ceny dlouhodobého majetku stanovila na 80 000,- Kč z předchozích 40 000,-Kč. (Pokorná, 2021)

Dále můžeme DM dělit do dalších 3 skupin:

- nehmotný,
- hmotný,
- finanční.

Nehmotný

Do dlouhodobého nehmotného majetku se řadí takový majetek, kterým firma ne přímo fyzicky disponuje, ale díky jeho vlastnictví jí dokáže ulehčit práci nebo zvýhodnit její postavení před konkurencí. Mezi DNM se řadí: software, goodwill, licence, patenty aj. (Kovanicová, Kovanic, 1997)

Hmotný

Tato skupina zahrnuje veškerý fyzický majetek, který firma vlastní a využívá ho déle než jeden rok. Spadá sem jak movitý (auta, stroje, technické a výrobní linky), tak nemovitý majetek (stavby, budovy, pozemky). Dále také dospělá zvířata určená k chovu a reprodukci. (Vochozka, 2020)

Finanční

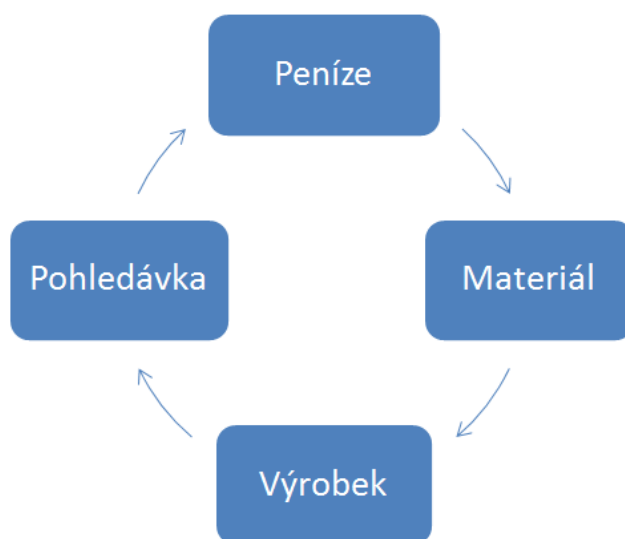
Dlouhodobý finanční majetek je zvláštní formou dlouhodobého investování volných peněžních prostředků, který přispívá k tvorbě finančních výnosů. Tento majetek zahrnuje zejména investice do podílových cenných papírů a účastnických podílů v podnicích s významným nebo zásadním vlivem. Může také zahrnovat nákup uměleckých děl, drahých kovů a dalších aktiv, která neslouží k vlastní podnikatelské činnosti. Kromě toho sem patří i další formy dlouhodobého finančního majetku, který slouží buď k akumulaci volných finančních prostředků pro budoucí investice, nebo jako rezerva likvidních prostředků pro případ obtížné finanční situace. (Grünwald, Holečková, 2007)

Oběžná aktiva

Oběžná aktiva (také někdy nazývána krátkodobá aktiva) jsou majetkem, který je určen k okamžité spotřebě, případně ke spotřebě do jednoho roku, kdy ho daná účetní jednotka

využije k předmětu podnikání. Spadají sem např. materiál, nedokončená výroba, výrobky, zboží, ale také peníze jako jsou prostředky na běžném účtu, hotovost v pokladně nebo prostředky které daný podnik pohledává např. od odběratelů za poskytnuté statky a služby. (Sedláček, 2011)

Obrázek č.1 – Schéma cyklu oběžných aktiv

(Zdroj: Jungová, 2019)

Jak již vypovídá název, tato aktiva v podniku „obíhají“. Jedná se o cyklický proces, kdy jeden druh aktiv (např. peněžní prostředky) se přetransformuje na aktivum jiné (nakoupení materiálu). Následně cyklus pokračuje přeměnou materiálu na výrobek, který subjekt prodá zákazníkovi (většinou na fakturu). Dojde k přeměně na další aktivum (pohledávka), kterou odběratel uhradí a podniku se tak vrátí zpět peněžní prostředky, čímž se cyklus uzavírá. (Srpková, 2020)

Časové rozlišení

Rozvahové položky časového rozlišení se týkají jak aktiv, tak pasiv, u obou zmíněných nastávají z pravidla dvě situace. U aktiv se v první možnosti jedná o případ, kdy subjektu v daném účetním období vzniká výdaj, který bude zaúčtován v následujícím období jako náklad. Tato situace se nazývá **náklady příštích období** a názorně ji vysvětluje funkce nájemného, kde se hradí finanční částka za využití nemovitosti v lednu již měsíc předem, tedy v prosinci. Jako druhá se nabízí varianta nazvaná **příjmy příštích období**, kde u tohoto

majetkového účtu nastává situace, kdy účetní jednotka eviduje v běžném období výnos, který se jí fyzicky uhradí až v období nadcházejícím. Pokud se jedná o přechodné pasivní účty, užívají se účty **výdaje příštích období** a **výnosy příštích období**. U prvního zmíněného se jedinec ztotožňuje s faktem, kdy se mu dostává v běžném období služeb, které se mu účtují do nákladů, avšak reálný výdaj s nimi spojený má až v období budoucím. V druhém případě nastává situace inverzní k situaci náklady příštích období, kde se pouze vymění pohled nájemce a plátce nájmu. Vlastníkovi bytu se tak dostává nájemné poskytnuté za nájem v lednu již v prosinci. (Malimánková, 2015)

Pasiva

Pasiva lze jinak pojmenovat jako zdroj, odkud podnik čerpá svůj kapitál. Pokud se srovnají s aktivy, pak aktiva představují konkrétní majetek a pasiva označují, z jakých zdrojů (vlastních nebo cizích) byl daný majetek (aktivum) pořízen. (Máče, 2019)

Základní rozdělení pasiv (viz tabulka č.1):

- vlastní kapitál,
- cizí zdroje,
- časové rozdělení (již popsáno v podkapitole 3.3.1.1 časové rozdělení u aktiv).

(Knápková, Pavelková, Šteker, 2017)

Vlastní kapitál

Vlastní kapitál se řadí mezi majetek vlastníka podniku a je zároveň klíčovým faktorem nesoucím podnikatelské riziko. Podíl vlastního kapitálu na celkovém kapitálu je indikátorem finanční stability a nezávislosti podniku. Důležité je, že vlastní kapitál není statickou hodnotou, nýbrž se mění v závislosti na výsledku hospodaření v daném období. Pokud podnik vlastní jednotlivec, je jeho kapitál tvořen kombinací peněžních a nepeněžních vkladů majitele. Dosáhne-li zisku a majitel celý tento zisk nepotřebuje, navyšuje tímto přebytkem vlastní kapitál. Naopak pokud generuje ztráty, vlastní kapitál klesá. V případě obchodních společností je vlastní kapitál rozdělen do několika různých složek.:

- Základní kapitál,
- Kapitálové fondy,
- Rezervní fondy
- Nerozdělený zisk

(Synek, 2007)

Základní kapitál

Základní kapitál vyjadřuje veškeré peněžní i nepeněžní prostředky, které do podniku majitelé vloží (zpravidla na začátku podnikání). Má představovat jakou si „záruku“ pro věřitele i samotné společníky. Čím vyšší základní kapitál, tím se firma stává pro své okolí důvěryhodnějším a perspektivnějším partnerem. (Růčková, 2021)

Na základní kapitál jsou stanoveny zákonné podmínky, a to konkrétně na jeho výši při založení daného druhu podniku. U fyzických osob, tedy většinou v podnikání OSVČ, není minimální výše základního kapitálu určena. Je však určena v některých případech právnických osob viz. Obrázek č.2 – Povinná výše základního kapitálu. (Fakturoid, 2023)

Obrázek č.2 – Povinná výše základního kapitálu

Druh společnosti	Způsob ručení za závazky	Min. počet zakladatelů	Min. výše základního kapitálu
Společnost s ručením omezeným	Do výše nesplaceného vkladu	1	1,00 Kč
Akciová společnost	Akcionář neručí	1	2 000 000 Kč
Evropská společnost	Akcionář neručí	1	120 000 EUR
Veřejná obchodní společnost	Celým majetkem	2	Není určena
Komanditní společnost	Komplementář celým majetkem, komandista do výše nesplaceného vkladu	2	Není určena
Družstvo	Neručí	3	Není určena

Zdroj: (Fakturoid, 2023)

Kapitálové fondy

Kapitálové fondy jsou finanční prostředky, které vznikají díky kapitálovým vkladům, což mohou být dary od různých zdrojů, dotace nebo další vložené peníze od společníků. Je

důležité poznamenat, že tyto fondy nezvyšují základní kapitál společnosti, ale mohou být využity k různým podnikatelským účelům, jako jsou investice do rozvoje firmy nebo pokrytí nákladů. (Sedláček, 2011)

Fond ze zisku

Tato položka slouží ke krytí neočekávaných krizových situací, nebo k vytvoření rezerv pro budoucí investice, je tvořena většinou z přebývajícího zisku. (Sedláček, 2011)

Výsledek hospodaření z minulých let a běžného období

Mezi poslední položku vlastního kapitálu se zahrnuje výsledek hospodaření jak z dob minulých, tak z běžného účetního období. Pokud se jedná o VH z minulých let jde o přebytek výdělku (po zdanění), který v minulém období nebyl využit žádným způsobem (např. vložením do fondů, rozdělením mezi vlastníky apod.) a tak zůstává nevyžita pro následující období. Výsledek hospodaření však může nabývat i záporných hodnot, tudíž pak by se jednalo o neuhrazenou ztrátu. Na stejné bázi funguje VH běžného období.

(Grünwald, Holečková, 2007)

Cizí zdroje

Cizí zdroje (nebo také cizí kapitál) je forma získání finančních prostředků jiným způsobem, než je vklad vlastníků společnosti. Jedná se zpravidla o závazání se věřitelům prostřednictvím úvěru či půjčky, za které podnik zaplatí náležité výdaje (úroky apod.) s nimi spjaté. Dělí se na:

- rezervy,
- dlouhodobé závazky,
- krátkodobé závazky,
- bankovní úvěry.

(Sedláček, 2020)

Rezervy

Rezervy jsou jměním, které si firma odkládá stranou z dosud nevykázaného zisku, což znamená, že ještě nebyly zahrnuty do výsledků hospodaření za dané období. Na rozdíl od rezervních fondů, které vznikají z části zisku, která už byla vykázána (tedy až po určitém období), rezervy jsou tvořeny ještě před vykázáním zisku téhož období a tím pádem mají dopad na zisk jako takový. K vytvoření rezerv podnik vyčlení tu část z finančních prostředků, která by jinak byla připočtena k zisku ve výsledku hospodaření aktuálního období. Využívají se například při tvorbě finančního polštáře proti případným rizikům anebo pro již předem jasně vymezené budoucí výdaje. (Kovanicová, Kovanic, 1997)

Dlouhodobé, krátkodobé závazky a Bankovní úvěry

Dlouhodobé závazky se vyznačují dobou trvání, která je delší než jeden rok. Jedná se nejčastěji o úvěry poskytnuté bankou či jinou finanční společností nebo závazky vyplývající ze smluv s dodavateli. Krátkodobé závazky oproti dlouhodobým mají kratší dobu splatnosti, a to méně než jeden rok. Jedná se o jednorázové spotřební úvěry, které mohou být opakovaně čerpány několikrát dané období nebo nákupu materiálu na fakturu. (Máče, 2019)

3.3.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty konkrétně ukazuje, jaké náklady a příjmy byly spojeny s různými činnostmi podniku během určitého období. Tento výkaz nám umožňuje posoudit, jak dobře se podniku daří vytvářet zisk z investovaného kapitálu. I když je rozvaha považována za pilíř účetnictví, ve výroční zprávě je přisuzován větší význam výkazu zisku a ztráty. Pro ekonomy jsou výsledky hospodaření, tedy zisk nebo ztráta, důležitější. Zisk z VZZ může dobře ukázat, jak firma pracovala během daného období, ale nemusí vždy správně odrážet úspěch firmy nebo kvalitu jejího řízení. VZZ je sestavován a základě principu zaznamenávání transakcí ve chvíli jejich vzniku, a to bez ohledu na to, zda peníze skutečně přišly nebo odešly. To znamená, že příjmy jsou brány v potaz již v okamžiku, kdy jsou dosaženy, například při prodeji zboží nebo poskytování služeb, i když platba může přijít později. Stejně tak náklady jsou zaznamenány v okamžiku, kdy jsou již přetransformovány na výnosy, avšak samotná transakce (stejně jako v předchozí situaci) ještě neproběhla. (Grünwald, Holečková, 2007)

Pokud podnik vytváří přidanou hodnotu, skrze své podnikání realizuje dodej svých statků/služeb na trh, kde je prodává. Při této příležitosti současně vznikají dvě situace, kdy při první z nich firma zaznamenává **výnos** z prodeje svých produktů a na druhé spotřebovává vlastní materiál a zásoby na výrobu těchto produktů. Vzniká jí tedy zároveň i **náklad**.

Podle toho dělíme VZZ na:

- náklady,
- výnosy.

(Scholleová, 2012)

Rozdělení nákladů a výnosů

- z provozní činnosti
- z finanční činnosti

Náklady a výnosy z provozní činnosti

Provozní činnosti zahrnují veškeré náklady a výnosy spojené s hlavní činností podniku. Tedy to, co firma získá z prodeje zakoupených výrobků, prodeje vlastního zboží a služeb a případně prodeje DM. Když se odečtou tyto příjmy od nákladů spojené s jejich získáním, vznikne provozní výsledek podniku, který se nazývá provozním ziskem nebo ztrátou.

(Scholleová, 2012)

Náklady a výnosy z finanční činnosti

Vedle primární činnosti, tedy činnosti provozní, figuruje finanční činnost jako činnost podpůrná, která má obstarat dostatek finančních prostředků pro zajištění chodu a výroby. Nejběžnějšími náklady z finanční činnosti jsou úroky spjaté s úvěry. (Jindřichovská, 2013)

Za výnosy z finanční činnosti považujeme částku, kterou nám banka připsala z kladných úroků na spořicí účet nebo zhodnocení portfolia v investicích. (Scholleová, 2012)

Na výše zmíněné úrovni hospodaření se lze dívat dvojím úhlem pohledu. V prvním případě je lze rozdělit podle druhového členění, které je užíváno výrazně častěji. Jak již vypovídá název, výkaz zisku a ztráty v tomto provedení zaznamenává druh samotného výnosu a nákladu, tedy na co nebo odkud byl daný finanční obnos použit nebo přijat. (Dluhošová, 2021)

Tabulka č.2 – Výkaz zisku a ztráty druhové členění

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

(druhové členění)

ve zkráceném rozsahu

ke dni

(v celých tisících Kč)

Označení a	TEXT b	Řádek c	Skutečnost v účetním období	
			sledovaném 1	minulém 2
I.	Tržby za prodeje výrobků a služeb	01		
II.	Tržby za prodej zboží	02		
A.	Výkonová spotřeba	03		
B.	Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	04		
C.	Aktivace (-)	05		
D.	Osobní náklady	06		
E.	Úpravy hodnot z provozní oblasti	07		
III.	Ostatní provozní výnosy	08		
F.	Ostatní provozní náklady	09		
*	Provozní výsledek hospodaření (+/-) (ř. 01 + 02 - 03 - 04 - 05 - 06 - 07 + 08 - 09)	10		
IV.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku – podíly	11		
G.	Náklady vynaložené na prodané podíly	12		
V.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku (ř. 36 + 37)	13		
H.	Náklady související s ostatním dlouhodobým finančním majetkem	14		
VI.	Výnosové úroky a podobné výnosy	15		
I.	Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti	16		
J.	Nákladové úroky a podobné náklady	17		
VII.	Ostatní finanční výnosy	18		
K.	Ostatní finanční náklady	19		
*	Finanční výsledek hospodaření (+/-) (ř. 11 - 12 + 13 - 14 + 15 - 16 - 17 + 18 - 19)	20		
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-) (ř. 10 + 20)	21		
L.	Daň z příjmů	22		
**	Výsledek hospodaření po zdanění (+/-) (ř. 21 - 22)	23		
M.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	24		
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-) (ř. 23 - 24)	25		
*	Čistý obrat za účetní období = I. + II. + III. + IV. + V. + VI. + VII.	26		

(Zdroj: účetníček, 2020)

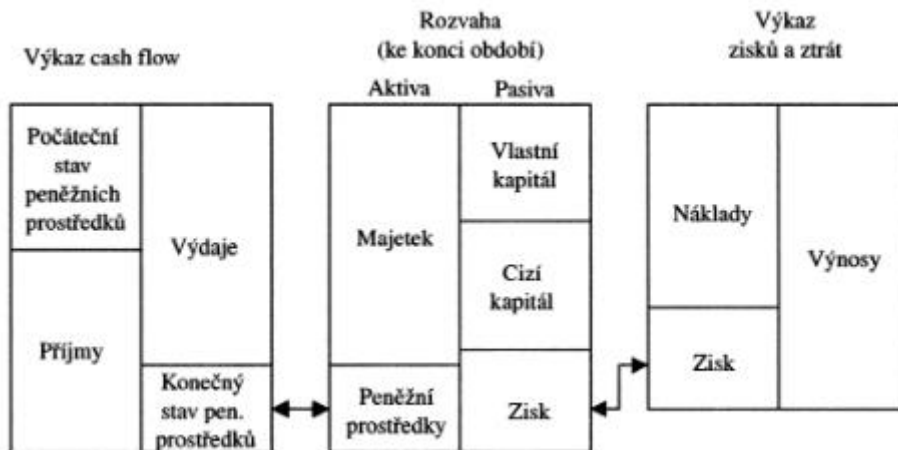
Druhým pohledem je účelové dělení výkazu zisku a ztráty, které na rozdíl od druhové sestavuje výkaz zisku a ztráty podle toho, kde daný náklad nebo výnos vznikl, a to buď souvislosti s prodejem, správou či odbytem. (o rozdíl se jedná především v provozní činnosti). (Dluhošová, 2021)

3.3.3 Přehled o peněžních tocích (výkaz cash flow)

Výkaz Cashflow, známý také jako přehled peněžních toků, sleduje změny v peněžních prostředcích organizací v určitém období. V rámci podvojného účetnictví se sledují výsledky hospodaření prostřednictvím výkazů zisku a ztrát, které zahrnují náklady a výnosy. Sestavení přehledu peněžních toků nepřímou metodou zahrnuje úpravu těchto údajů, aby odrážely skutečné příjmy a výdaje. Místo sledování pouhých výnosů se přehled peněžních toků zaměřuje na reálné příjmy, které přicházejí do pokladny nebo bankovní účet, a místo nákladů se zaměřuje na skutečné peněžní platby, které byly způsobeny. (Skálová, 2021)

Výkaz cash flow funguje obdobně jako výkaz zisku a ztráty. Zobrazuje peněžní tokové veličiny a slouží hlavně k hodnocení likvidity podniku. Základní vztahy mezi třemi nejdůležitějšími účetními dokumenty, a tj. rozvaha, výkaz zisku a ztráty a výkaz cash flow názorně popisuje obrázek č.1 (Zdroj: Kislingerová, 2001)

Obrázek č.3 – Vztah mezi rozvahou, výkazem zisku a ztráty a výkazem cash flow

(Zdroj: Kislingerová, 2001)

Výkaz zisku a ztráty poskytuje pohled na výsledek hospodaření firmy v určitém období, včetně výnosů a nákladů. Výkaz cash flow se zaměřuje na tok peněz do firmy a ven z ní, zahrnující provozní, investiční a finanční aktivity. Rozvaha naopak, skrze aktiva pasiva a vlastní kapitál ilustruje finanční situaci v konkrétním okamžiku. (Kislingerová, 2001)

Složení výkazu cash flow

- oblast běžné (provozní) činnosti,
- investiční oblast,
- oblast externího financování.

(Knápková, Pavelková, Šteker 2017)

Provozní činnost zpravidla bývá ztělesněním samotného předmětu podnikání. Je stěžejní pro zajištění chodu daného subjektu, a proto se řadí na vrchol důležitosti všech těchto oblastí. Obsahuje veškeré provozní postupy spjaté s výdělkem a všechny ostatní, které nelze zařadit mezi dvě zbývající oblasti. Pokud se podnik dostane do stavu, kdy je jeho cash flow záporné po delší časový úsek, vypovídá to o buď již vzniklých, nebo budoucích problémech.

(Knápková, Pavelková, Šteker 2017)

Pod druhou **oblast (investiční)** spadá nákup a prodej DM. Lze sem však dále zařadit aktivity vyplývající z vypůjčených financí a dalších výpomocí, které nelze považovat za součást běžného provozu. Pokud se bavíme o pozitivním (kladném) výsledku v investiční oblasti výkazu Cash flow lze s největší pravděpodobností tvrdit že podnik svůj DM odprodává a naopak pokud se výsledek pohybuje v mínusech vypovídá to, že se firma v daném období věnovala k rozšíření svého DM s vizí budoucí investice, která podniku může přivést další zisk. (Knápková, Pavelková, Šteker 2017)

Poslední oblastí výkazu cash flow je **oblast externího financování**. Je přímo vázaná na výši vlastního kapitálu a dlouhodobých závazků. Jinak řečeno, pokud je výkaz peněžních toků kladný, nastává situace, kdy se podniku dostává peněžních prostředků od majitelů či věřitelů. V opačném případě má tok opačný směr, tedy záporný, a znamená to, že peníze putují z firmy ven. (Knápková, Pavelková, Šteker 2017)

Lze jej sestavit dvěma metodami

- přímá metoda
- nepřímá metoda

Přímá metoda

Jedná se o metodu, vhodnou spíše pro menší podniky a živnostníky. U středně velkých a velkých firem nemá, díky příliš obsáhlým položkám, reálné využití. V této metodě se zaznamenají veškeré příjmy a výdaje a následně se od sebe odečtou.

(Taušl Procházková, Jelínková, 2018)

Nepřímá metoda

Tato forma sestavování počítá s možnými odchylkami mezi příjmy a výnosy a výdaji a náklady, o které se následně, skrze tyto odchylky, upraví čistý zisk, který má po korekci lepší vypovídající hodnotu. (Taušl Procházková, Jelínková, 2018)

„Aby bylo možné získat z čistého zisku informaci o cash flow, je potřeba:

- *přičíst všechny příjmy, které v daném účetním období zároveň nebyly výnosy,*
- *odečíst všechny výnosy, které se v daném účetním období nestaly příjmy,*
- *odečíst všechny výdaje, které nebyly v daném účetním období náklady,*
- *přičíst všechny náklady, které nebyly v daném účetním období výdaji. “*

(Taušl Procházková, Jelínková, 2018)

3.4 Metody finanční analýzy

Obecně lze metody, které se dají použít k finanční analýze, rozdělit do dvou vzájemně provázaných oblastí:

- Fundamentální analýza podniku
- Technická analýza podniku

Fundamentální analýza

Fundamentální analýza pozoruje zpravidla kvalitativní znaky sledovaného podniku. Jedná se o pochopení stěžejních prvků a vazeb daného podniku na základě kterých lze vyhodnotit (a následně i předpovědět) jakou má podnik perspektivu do budoucna. Záleží zde na zkušenosti a osobním citu toho, kdo analýzu provádí. Sledovanými znaky jsou:

- vliv interního a externího ekonomického prostředí,

- životní etapa, ve které se podnik nachází (založení, krize, prosperující doba),
- charakter podnikových cílů. (Sedláček, 2011)

Technická analýza

Tento typ analýzy pracuje výhradně s kvantitativními znaky. Dochází zde k využití vědních disciplín jako je např. statistika a matematika. Pomocí těchto disciplín se zpracují na přijatelnější formu, jinak obsáhlá, ekonomická data, ze kterých se na konci vytvoří kvalitativní zhodnocení, kterým se dá interpretovat výsledek analýzy a následně vyvodit závěr nebo srovnat s ostatními subjekty. Zde však záleží, aby srovnávané podniky splňovali určité (oborové, geografické, ekologické, politické apod.) faktory, aby se srovnání dalo považovat za korektní. (Sedláček,2011)

Technická analýza lze nadále desagregovat na:

- analýzu absolutních dat,
- analýzu rozdílových ukazatelů,
- analýzu poměrových ukazatelů,
- analýza soustav ukazatelů.

(Sedláček,2011)

3.4.1 Analýza absolutních dat

V této kapitole figurují dva typy metod:

- Horizontální analýza
- Vertikální analýza

Horizontální analýza

Horizontální analýza pracuje s daty účetních položek (zaměřuje se vždy na jednu), které se během let vyvíjeli a následně data jednotlivých let mezi sebou porovnává. Lze ji však zpracovat nejen meziročně, ale dá se použít i za několik účetních období. Je možné ji aplikovat dvěma způsoby, a to:

- **relativním vyjádřením**, kdy se dává do poměru hodnota z vybraného období n s obdobím předešlým (n-1), kde výsledek interpretuje procentuální změnu.

- **absolutním vyjádřením**, kdy se v jednotlivých vybraných obdobích [období n a (n-1)] data mezi sebou odčítají a výsledek tak interpretuje konkrétní nárůst nebo pokles dané položky. (Scholleová, 2012)

Vertikální analýza

Jako druhá metoda je zmíněna analýza vertikální. Její využití má velkou váhu nejen pro meziroční srovnání jednoho podniku, ale i pro porovnání situace mezi více podniky. Oproti horizontální analýze, která pracovala s absolutními i relativními veličinami, tato metoda používá výhradně procentuální vyjádření sledovaných znaků. Porovnává kolikaprocentní zastoupení mají dané položky z rozvahy vůči tzv. základu. Jako příklad lze použít položky pasiv, kde součet všech pasiv je možné nazvat základnou (100 %), ke které se dávají do podílu jednotlivé položky pasiv (základní kapitál, rezervní fond, dlouhodobé závazky atd.).

(Grünwald, Holečková, 2007)

Bilanční pravidla

Při výkladu a popisu funkcí horizontální a vertikální analýzy je vhodné se seznámit s bilančními pravidly, která by se měla dodržovat:

- zlaté bilanční pravidlo,
- pravidlo vyrovnání rizika,
- pari pravidlo,
- růstové pravidlo.

(Scholleová, 2012)

Zlaté bilanční pravidlo se věnuje úvaze, ve které tvrdí, že financování dlouhodobého majetku by mělo pocházet z dlouhodobých zdrojů (dlouhodobé úvěry, vlastní kapitál) a naopak majetek určen k provozu firmy na dobu kratší než jeden rok (krátkodobý) by měl být financován z krátkodobých zdrojů (krátkodobé půjčky apod.). (Scholleová, 2012)

Pravidlo vyrovnání rizika jednoduše říká, že pro podnik je správné využívat vlastní i cizí zdroje ovšem za předpokladu, že financování z vlastních zdrojů bude převyšovat zdroje cizí.

(Scholleová, 2012)

Pari pravidlo pracuje na bázi zlatého bilančního pravidla, které zpřesňuje se slovy, že financování dlouhodobého majetku by mělo být pouze z vlastního kapitálu, avšak jen za

předpokladu, pokudk financování není zapotřebí žádných dlouhodobých úvěrů. Pakliže toto kritérium nesplňuje, apeluje, aby podnik disponoval pouze takovou výší vlastního kapitálu, jakou má právě jeho dlouhodobý majetek (nejlépe však ještě méně, aby bylo možné DM financovat i ze zdrojů cizích). (Scholleová,2012)

Růstové pravidlo se odkazuje na investice a tržby s nimi spjaté. Vyzývá, aby tempo investované částky, kterou podnik směřuje do svého kapitálu, nepředbíhalo tempo růstu tržeb. U začínajících podniků (nebo třeba jen u nových životních etap již rozjetého podniku) může vyrovnaní těchto trendů být „během na delší trať“, neboť nějaký čas trvá, než se vynaložená investice zhodnotí ve vytoužené tržby, a proto se růstové pravidlo vyplatí sledovat v delším časovém horizontu. (Scholleová,2012)

3.4.2 Analýza rozdílových ukazatelů

Mezi rozdílové ukazatele řadíme:

- čistý pracovní kapitál,
- čisté pohotové prostředky,
- čistý peněžně pohledávkový finanční fond.

Mezi nejpoužívanější rozdílový ukazatel se řadí **čistý pracovní kapitál**. Spadá pod ukazatele likvidity, nicméně všechny zbývající ukazatele likvidity přísluší až do kapitoly Analýza poměrových ukazatelů. Jeho vzorec je vyjádřen jako rozdíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků a vypovídá o schopnosti podniku splácet své krátkodobé závazky. Pokud rozdíl těchto položek vyjde kladný, znamená to pro podnik, že má dostatečné rezervy na pokrytí krátkodobých závazků. Pokud je naopak záporný, značí to jistou míru rizika pro budoucí schopnost dostat těmto závazkům. Jedná se o tu část oběžných aktiv, která je kryta z dlouhodobého cizího kapitálu, a tudíž je podniku k dispozici, aniž by musela být bezprostředně v blízké budoucnosti splacena. (Růčková, 2021)

Mezi další rozdílové ukazatele patří ukazatel pojmenovaný **čisté pohotové prostředky**. Tato analýza volně navazuje na analýzu čistého pracovního kapitálu, bere však v potaz pouze takové složky oběžného majetku, které jsou vysoce likvidní (peněžní prostředky, krátkodobý

finanční majetek a nimi spjaté bezprostředně splatné závazky). Vzorec pro tento ukazatel vypadá následovně:

Čisté pohotové prostředky = peněžní prostředky + ostatní krátkodobý finanční majetek – spjaté. (Martinovičová, Konečný, Vavřina, 2019)

Jako poslední v této části figuruje analýza **čistého peněžně pohledávkového finančního fondu** (ČPF). Funguje na podobném principu jako čisté pohotové prostředky. Její rozdíl je v tom, že nezahrnuje pouze peněžní složky a ostatní krátkodobý finanční majetek (vysoce likvidní majetek), ale obsahuje i krátkodobě splatné pohledávky. Tento ukazatel vypovídá o maximální sumě, kterou je podnik schopen v případě potřeby okamžitě uhradit.

Vzorec: ČPF = (peněžní prostředky + ostatní krátkodobý finanční majetek + splatné pohledávky) – krátkodobé závazky. (Martinovičová, Konečný, Vavřina, 2019)

3.4.3 Analýza poměrových ukazatelů

Hlavním aspektem poměrových ukazatelů (a tedy i důvod, proč je jejich praktikování ve finanční analýze řadí mezi nejpoužívanější metodu) je jejich schopnost porovnávat sledované znaky mezi sebou napříč konkurencí, a to i mnohem většími, nebo menšími subjekty než představuje podnik, na který se analýza vztahuje. (Sedláček, 2011)

Poměrové ukazatele se dají dělit podle dvou hledisek. První úhel pohledu dělí tyto ukazatele do tří skupin. Základními parametry pro toto rozdělení jsou výkazy odkud jsou data čerpána. Dělí se na:

- ukazatele struktury majetku a kapitálu (čerpáno z rozvahy),
- ukazatele tvorby výsledku hospodaření (výkaz zisku a ztráty),
- ukazatele na bázi peněžních toků (výkaz cash flow).

(Růčková, 2021)

Jako další hledisko (které je používanější) se bere rozdělení dle situace, o které dané ukazatele vypovídají:

- ukazatele likvidity,
- ukazatele rentability,
- ukazatele zadluženosti

- ukazatele aktivity,
- ukazatele tržní hodnoty.

(Růčková, 2021)

Ukazatele likvidity

Likvidita vypovídá o schopnosti daného podniku dostát svým krátkodobým závazkům za pomoci oběžných aktiv (nebo jejich částí). Podle toho dělíme likviditu na 3 stupně. (Dluhošová, 2021),

Likvidita 1. stupně – okamžitá

Jedná se o pohled na splatnost krátkodobých závazků pouze za pomoci nejlikvidnějších prostředků (peněžních prostředků v pokladně a na bankovním účtu). Dále se pak přidává další vysoce likvidní položka oběžných aktiv, a to krátkodobý finanční majetek. Doporučené hodnoty pro okamžitou likviditu by se měly pohybovat okolo hodnoty 0,2–0,5 (Dluhošová, 2021), (Scholleová, 2012)

Likvidita 2. stupně – pohotová

U likvidity druhého stupně se k peněžním prostředkům a krátkodobému finančnímu majetku přidá položka krátkodobých pohledávek. Doporučené hodnoty u pohotové likvidity v intervalu od 1–1,5. (Vochozka, 2020), (Scholleová, 2012)

Likvidita 3. stupně – běžná

Poslední likvidita vyjadřuje krytí krátkodobých závazků celými oběžnými aktivy (tedy proti likviditě 2. stupně jsou zde připočteny i zásoby). Doporučené hodnoty a u běžné likvidity jsou v intervalu 1,6-2,5. (Scholleová, 2012), (Vochozka,2020)

Dále se můžeme setkat s pojmem „krátkodobá likvidita“. Jedná se především o záležitosti týkající se likvidity 2. a 3. stupně, kde: „*Krátkodobá likvidita klade důraz na to, aby v čitateli i ve jmenovateli poměrového ukazatele byli krátkodobé položky.*“ Naráží především na položku pohledávek, kde jsou zahrnuty jak pohledávky krátkodobé, tak dlouhodobé. (Grünwald, Holečková, 2007)

Ukazatele rentability

Rentabilita, jinak také výnosovost, je jedním z nejpoužívanějších ukazatelů finanční analýzy, podle kterého soudíme, jak úspěšně daný podnik hospodaří a jak dokáže za pomoci svého majetku generovat zisk. U rentability porovnáváme výši zisku s dalšími podnikovými položkami rozvahy a výkazu zisku a ztráty. (vlastní kapitál, tržby, aktiva, pasiva...) (Kovanicová, Kovanic, 1997)

V oblasti rentabilit jsou však zaznamenány zisky v různé časové podobě.

Obrázek č.4 – Souvislost položek – EAT, EBT, EBIT, EBITDA

	Položka
	EAT
+	daň z příjmu za běžnou činnost
=	EBT
+	nákladové úroky
=	EBIT
+	Odpisy
=	EBITDA

(Zdroj: Procházková, 2018)

Na obrázku 4 je zachycen vývoj zisku v určité fázi. Položka EAT (Earning after Taxes) vyjadřuje zisk v konečné fázi. Ve výkazu zisku a ztráty odpovídá položce Výsledku hospodaření po zdanění. Pokud je zisk uveden před odečtením daní za běžnou činnost, je vyjádřen položkou EBT (Earning before Taxes). Ukazatel EBIT (Earning before Interest and Taxes) vyjadřuje stav zisku, od kterého nebyly odečteny nákladové úroky a daně. Poslední položkou je EBITDA (Earnings before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization). Jedná se o pohled na zisk před započtením úroků, daní a odpisů.

Rentabilita aktiv – ROA

Napříč světovými autory se výpočet pro tento ukazatel liší. Zvolený ukazatel zahrnuje takové položky zisků, kterých bylo dosaženo za pomoci aktiv, které podnik vlastní z různých finančních zdrojů. Jinými slovy v čitateli je započítán zisk generovaný z aktiv, která jsou získána vlastními zdroji podniku předtím, než byla odvedena daň státu (Výsledek hospodaření před zdaněním) a zisk generovaný z aktiv, které byly financovány z cizích

zdrojů (nákladové úroky). Následně se součet těchto položek dává do poměru s celkovými aktivy podniku. (Martinovičová, Konečný, Vavřina, 2019)

Rentabilita vlastního kapitálu – ROE

Oproti rentabilitě celkových aktiv (ROA) se rentabilita vlastního kapitálu věnuje pouze, jak již je zmíněno v názvu, vlastním zdrojům, a proto se pro výpočet použije k porovnání s vlastním kapitálem pouze čistý zisk po zdanění. (Martinovičová, Konečný, Vavřina, 2019)

Rentabilita tržeb – ROS

Rentabilita tržeb, obdobně jako je typické pro ostatní ukazatele rentability, má mnoho podob. Pro podnik, jehož primární cíl je nikoliv finanční činnost, ale provozní, je zvolen ukazatel, který obsahuje v čitateli provozní zisk a ve jmenovateli provozní tržby. (Růčková, 2021)

Rentabilita nákladů – ROC

Rentabilita nákladů, jako poslední zvolený ukazatel v této skupině poměrových ukazatelů, je počítána stejným principem jako rentabilita tržeb, kde porovnáme opět provozní zisk s provozními náklady. (Růčková, 2021)

Ukazatele zadluženosti

Prostřednictvím této části analýzy lze interpretovat do jaké míry podnik financuje svůj majetek a chod prostřednictvím svých zdrojů, nebo zdrojů cizích a dokáže tyto formy porovnat jak mezi sebou, tak s dalšími položky. (Vochozka, 2020)

Celková zadluženost

Mezi nejběžnější ukazatele zadluženosti se dá považovat celková zadluženost. Jedná se o poměr celkových cizích zdrojů, tedy jak krátkodobých, tak dlouhodobých vůči celkovým aktivům. (Scholleová, 2012)

Koeficient samofinancování

Prostřednictvím ukazatele samofinancování je nahlíženo na podnik v opačném pohledu oproti ukazateli celkové zadluženosti. Jedná se o vyjádření poměru vlastního kapitálu, kterým podnik disponuje na kapitálu celkovém. (Růčková, 2021)

Míra zadluženosti

Jako další ukazatel je zmíněna míra zadluženosti. Ukazatel porovnává výši vlastního kapitálu s kapitálem cizím. Především u cizího kapitálu je potřeba brát zřetel na jeho strukturu. Pokud u struktury cizích zdrojů převažují z větší části zdroje krátkodobé vystavuje se podnik riziku, kdy mu vypadne příjem na uhrazení těchto častých transakcí. Oproti tomu dlouhodobé závazky toto riziko eliminují, avšak celkově výsledná suma oproti částce zaplacené na krátkodobé úvěry se výrazně zvyšuje. Jedná se tedy o umění naleznout balanc mezi těmito zdroji financování. Každému odvětví může vyhovovat odlišná strategie poměru krátkodobých a dlouhodobých cizích zdrojů. (Knápková, Pavelková, Šteker, 2017)

Úrokové krytí

Úroveň úrokového krytí je založena na porovnání EBIT (výsledkem hospodaření před zdaněním a před odečtení nákladových úroků) a nákladovými úroky. Úrokové krytí vypovídá, kolik zisku z hospodaření je potřeba k úhradě úroků. Pokud jsme ve fázi kdy se dostaneme na hodnotu ukazatele 1 vypovídá to o podniku, že je schopen ze svého zisku hradit pouze úrokové náklady. Pokud je menší než 1 nevydělá si ani na ně. čím vyšší hodnota tím v lepší je podnik v kondici. Doporučená hodnota se vyskytuje nad hodnotou 3 (Dluhošová, 2021), (Scholleová, 2012)

Ukazatele aktivity

Mezi další poměrové ukazatele spadají ukazatele aktivity. Dle názvu o sobě vypovídají že sledují aktivitu konkrétních složek majetku. Nejčastěji je dělíme na:

- ukazatele rychlosti obratu,
- ukazatele doby obratu.

(Scholleová, 2012)

Rychlost obratu aktiv a zásob

Cílem každého podniku by mělo být uskutečnit maximální rychlost obratu svých aktiv v rámci svých možností. Konkrétně pak tento ukazatel (i ostatní ukazatele rychlosti obratu) ukazuje, kolikrát se proces obratu aktiv uskuteční za rok. Pro samotný vzorec se dávají do poměru tržby s celkovými aktivy. Obdobně tomu tak je i u položky zásoby, avšak zde se cílí na rozvážnější hospodaření, co se týče maximalizace obrátek. V tomto případě je třeba brát zřetel na dostatečné ponechání zásob pro provoz samotného podniku po celý rok. V druhém případě, pokud je rychlost obratu zásob příliš pomalá, to vypovídá o neefektivním hospodaření, které může brzdit potenciální zisk. (Vochozka, 2020), (Růčková, 2021)

Doba obratu (splatnosti) pohledávek a závazků

U druhého typu ukazatele aktivity je pro podnik důležité znát hodnoty doby splatnosti pohledávek a závazků. Doba splatnosti pohledávek vyjadřuje časový úsek, mezi prodejem výrobku nebo zboží a zaplacení dotyčné pohledávky. Obdobně tak funguje doba splatnosti závazků, která vyjadřuje tentýž stav z pohledu kupujícího, který má hradit svůj závazek. V čitateli příslušných vzorců figurují pohledávky, nebo závazky, které dělíme tržbami a následně násobíme celý zlomek 360. (Knápková, Pavelková, Šteker, 2017)

3.4.4 Bankrotní a bonitní modely

Bankrotní modely slouží při analýze k odhalení možného rizika blízkého zkrachování. Častými znaky, které předchází úplnému bankrotu, jsou zhoršená schopnost splácet krátkodobé závazky a nízká, někdy i záporná, rentabilita vloženého kapitálu. Patří mezi ně modely jako jsou:

- Altmanovo Z-skóre
- Indexy důvěryhodnosti

(Vochozka, 2020)

Bonitní modely spočívají v obodování jednotlivých částí hospodaření daného podniku. Díky těmto bodům, lze pak daný podnik rozřadit do určité kategorie finančního zdraví, ve které se podnik právě nachází. Spadají jsem modely:

- Tamariho model
- Kralickův Quicktest

(Vochozka, 2020)

Altmanovo z-skóre

Tento bankrotní model je v oblasti analýz finančního zdraví jeden z nejpoužívanějších. Ve vzorci figuruje pracovní kapitál, nerozdělené zisky, EBIT, tržní hodnota vlastního kapitálu, tržby, aktiva, cizí zdroje. Interpretace výsledků pro firmy, které nejsou veřejně obchodovatelné na burze jsou:

- $Z\text{-skóre} < 1,2$ = hrozba bankrotu
- $1,2 < Z\text{-skóre} < 2,9$ = pásmo šedé zóny
- $Z\text{-skóre} > 2,9$ = pásmo prosperity

(Knápková, Pavelková, Šteker, 2017), (Růčková, 2021)

Model IN05 – Index důvěryhodnosti

Autoři tohoto modelu jsou manželé Neumaierovy, kteří tento index vypracovali převážně pro české prostředí, a to na základě bohaté zkušenosti obdržené z předchozích analýz firem na českém trhu. U tohoto Indexu figurují celková aktiva, cizí zdroje, nákladové úroky, EBIT, tržby, oběžná aktiva, krátkodobé závazky. (Růčková, 2021)

Interpretace výsledků modelu IN05:

Pokud výsledek indexu vyjde nižší než hodnota „0,9“ jedná se o kritický stav, kde s velkou pravděpodobností (86 %) v blízké době nastane u firmy bankrotní situace. Pokud se model IN05 nachází v intervalu od 0,9–1,6 znamená to pro podnik varovný signál, že se nachází ve finanční situaci, která by mohla v blízké době přinést problémy. Nad hodnotu „1,6“ se firma považuje za prosperující. (Scholleová, 2012)

Kralickův Quick test

Tento model se skládá ze soustavy 4 rovnic. V rovnici R1 se poměruje vlastní kapitál vůči celkovým aktivům. V Rovnici R2 figurují v čitateli cizí zdroje, od kterých se odčítají peněžní prostředky a peníze na účtu, které se pak celkově dávají do poměru s provozním cash flow. U rovnice R3 figurují EBIT a celková aktiva a u rovnice R4 provozní cash flow a výkony. (Růčková, 2021)

Tabulka č.3 – Vyhodnocení Kralickova Quick testu

	0 bodů	1 bod	2 body	3 body	4 body
R1	< 0	0 – 0,1	0,1 – 0,2	0,2 – 0,3	> 0,3
R2	< 3	3 – 5	5 – 12	12 – 30	> 30
R3	< 0	0 – 0,08	0,08 – 0,12	0,12 – 0,15	> 0,15
R4	< 0	0 – 0,05	0,05 – 0,08	0,08 – 0,1	> 0,1

(Růčková, 2021)

Podle výše zmíněné Tabulka č.3 – Vyhodnocení Kralickova Quick testu se obodují výsledky daných rovnic. S body se pak nadále pracuje ve vyhodnocení testu.

Vyhodnocení Kralickova Quick testu:

Na hodnocení se využívají 3 pohledy v prvním kroku se vyjádří průměr z obdržných bodů z rovnice R1 a R2. Tento výsledek interpretuje **hodnocení finanční stability**. Obdobně za využití průměru bodů z rovnice R3 a R4 se dostáváme vyjádření **hodnocení výnosové situace**. Jako poslední krok se provádí zhodnocení celkové situace, který se vyčíslí za pomocí průměrů u obdržných bodů z hodnocení finanční stability a hodnocení výnosové situace. Pokud vyjde celková hodnota 0, je firma v kritické bonitní situaci. Pokud je výsledek v intervalu 1–3, nachází se v šedé zóně a pokud je vyšší než 3 podnik je považován jako plně bonitní (Růčková, 2021)

4 Vlastní práce

Vlastní práce je zaměřena na finanční analýzu podniku Zemědělské obchodní družstvo Božejov mezi lety 2014–2020. Jsou zde využity jednotlivé metody finanční analýzy, které jsou popsány v teoretické části. Osnova praktice části je pro lepší přehlednost a orientaci rozvržena na podobné bázi jako osnova teoretické části.

4.1 Představení analyzovaného subjektu

Zemědělské obchodní družstvo Božejov

Datum vzniku: 30. ledna 1976

Základní kapitál: 5 100 000,- Kč

Základní členský vklad: 30 000,- Kč

Spisová značka: DrXXXXII 2373 vedená u Krajského soudu v Českých Budějovicích

Sídlo: č.p. 134, 394 61 Božejov

Identifikační číslo: 001 11 864

Právní forma: Družstvo

Předmět podnikání: zemědělská výroba, řeznictví a uzenářství, opravy silničních vozidel, zámečnictví, nástrojářství, pokrývačství, tesařství, silniční motorová doprava – nákladní vnitrostátní provozovaná vozidly o největší povolené hmotnosti do 3,5 tuny včetně, - nákladní vnitrostátní provozovaná vozidly o největší povolené hmotnosti nad 3,5 tuny, hostinská činnost, výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, opravy ostatních dopravních prostředků a pracovních strojů.

Statutární orgán:

počet členů: 5

předseda představenstva: Tomáš Štíva, dat. nar. 10. října 1990

Nová Ves 13, 395 01 Důl

Den vzniku funkce: 28. června 2023

Den vzniku členství: 28. června 2023

místopředseda představenstva: Jiří Drunecký, dat. nar. 14. října 1967

Osvobození 1689, 393 01 Pelhřimov

Den vzniku funkce: 28. června 2023

Den vzniku členství: 28. června 2023

4.1.1 Historie podniku a výroba

Zemědělské obchodní družstvo Božejov bylo založeno v roce 1975 tehdy jako Jednotné zemědělské družstvo „Mír“ se sídlem v Božejově, na Vysočině v okrese Pelhřimov, kde v této právní formě fungovalo do roku 1991, kdy z JZD přešlo na právnickou formu Zemědělské družstvo „Mír“. Dnešní právní podobu získalo v roce 1993, kdy byl právní statut pozměněn na Zemědělské obchodní družstvo Božejov.

Rostlinná výroba

Podnik mezi lety 2014–2020 hospodařil průměrně na 1350 ha zemědělské půdy (s meziroční odchylkou +/- 20 ha), z toho 1050 ha je půda orná. Na orné půdě se pěstují převážně obiloviny, řepka, brambory a krmné plodiny.

Živočišná výroba

Zemědělské družstvo se věnuje také živočišné výrobě. Podnik momentálně v roce 2024 disponuje 860 kusy skotu, z nichž je 330 dojnic. Stav v rámci sledovaných let je z externích zdrojů neznámý. Dále pak v rámci své živočišné výroby hospodaří s chovem prasat. V rámci podnikání vlastní svá soukromá jatka, která využívá pro zpracování své produkce vepřového a hovězího masa, kterou pak nabízí ve své masně.

4.2 Horizontální analýza

Tabulka č.4 – Horizontální analýza vybraných aktiv ZD Božejov relativní vyjádření [%]

(v %)	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019
Aktiva celkem	5,94	-3,91	12,89	2,00	3,86	-3,39
Stálá aktiva	5,18	-11,52	13,63	10,21	15,17	-3,86
Pozemky	55,02	1,96	3,90	0,00	262,74	39,84
Stavby	7,86	-8,36	26,40	4,97	-3,37	-10,29
Hmotné Movité věci a soubory	6,76	-26,86	2,40	27,14	12,89	-20,56
Dospělá zvířata	-4,58	1,95	-10,58	14,10	9,23	3,55
Oběžná aktiva	6,63	2,73	12,42	-4,29	-6,31	-3,00
Zásoby	16,48	-12,81	2,68	5,36	-4,14	14,04
Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	39,13	12,53	-9,86	-7,87	8,76	-19,06
Peněžní prostředky	-65,69	74,72	139,08	-15,97	-35,77	-17,08
Krátkodobý finanční majetek	0	0	0	0	0	0
Časové rozlišení	7,69	1,68	-14,05	21,63	46,64	10,78

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Tabulka č.4 popisuje vývoj položek během sledovaného období 2014–2020. Jedná se o relativní vyjádření, kdy za pomoci Vzorec č.1 (viz. Metodika) jsou znázorněny časové řady zachycující procentuální změnu sledovaných položek aktiv.

Tabulka č.5 – Horizontální analýza vybraných aktiv ZD Božejov absolutní vyjádření

(v tis. Kč)	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019
Aktiva celkem	4 381	-3 051	9 674	1 694	3 334	-3 039
Stálá aktiva	1 792	-4 189	4 386	3 733	6 111	-1 791
Pozemky	669	37	75	0	5 247	2 886
Stavby	1 451	-1 664	4 817	1 147	-816	-2 407
Hmotné Movité věci a soubory	691	-2 932	192	2 219	1 340	-2 413
Dospělá zvířata	-170	69	-382	455	340	143
Oběžná aktiva	2 579	1 134	5 295	-2 057	-2 895	-1 288
Zásoby	3 207	-2 903	529	1 087	-885	2 877
Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	4 538	2 021	-1 790	-1 288	1 321	-3 126
Peněžní prostředky	-5 166	2 016	6 556	-1 800	-3 387	-1 039
Krátkodobý finanční majetek	0	0	0	0	0	0
Časové rozlišení	17	4	-34	45	118	40

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Z Tabulka č.4 a č.5 je patrné, že celkový trend aktiv za sledované období má rostoucí charakter. Při bližším pohledu jsou jednotlivé propady zaznamenány pouze mezi lety 2016/2015 a 2020/2019, kdy hlavní příčina těchto propadů souvisí s neaktivitou v oblasti pořizování SMV. Naopak největšího nárůstu aktiv v rámci sledovaného období ZOD zaregistrovalo mezi lety 2017/2016, a to přesným opakem než ve výše zmíněných letech, tedy, kdy ZOD zvýšilo hodnotu svých stálých aktiv a následně i dosahovalo nárůstu hodnot v oblasti oběžných aktiv, a to konkrétně v peněžních prostředcích.

Při pohledu na absolutní čísla je zaznamenáno, že podnik v letech 2014 disponoval aktivy ve výši 73 720 tis. Kč, Stálá aktiva dosahovaly hodnoty 34 569.tis. Kč. Největšími položkami stálých aktiv jsou v roce 2014 stavby a hmotné movité věci. ZD Božejov mělo v roce 2014 v držení stavby v hodnotě 18 458 tis. Kč a hmotné movité věci v hodnotě 10 226 tis. Kč. I když podnik má pro rostlinnou výrobu k dispozici 1350 ha, ve svém vlastním držení má však pouze jen malou část. Pozemky v roce 2014 dosahovaly hodnoty pouhých 1 216 tis. Kč. Je tomu tak pro to, že většinu pozemků má v pronájmu. Jak již bylo zmíněno,

v představení podniku, vedle rostlinné výroby provozuje podnik v Božejově i výrobu živočišnou, proto byla v tabulkách aktiv vytyčena i položka dospělých zvířat. Podnik na začátku sledovaných let disponoval dospělými zvířaty ve výši 3 711 tis. Kč. V rámci oběžných aktiv, největší položkou, která je zde zastoupena, jsou zásoby. Tato skutečnost není nijak překvapující, jelikož se jedná o zemědělský podnik, který uchovává značnou část sklizně a vyčkává na co nejlepší prodejní cenu. V roce 2014 částka této položky dosahovala 19 462 tis. Kč. V rámci sledovaných let podnik nepohledává žádné dlouhodobější pohledávky. Naopak krátkodobé pohledávky jsou druhá nejvyšší položka oběžných aktiv. V počátečním roce sledovaného období dosahují výše 11 597 tis. Kč. Jako poslední položka oběžných aktiv je znázorněna položka peněžních prostředků, tedy prostředků v pokladně nebo na běžném účtu u bank. Suma na začátku roku 2014 činila 7 864 tis. Kč. Poslední sledovanou položkou je časové rozlišení aktiv, které má v rozvaze zastoupení vy výši 221. tis. Kč.

Dlouhodobý majetek zaznamenal růst v letech 2015, 2017, 2018 a 2019. Při bližším pohledu na položku pozemků, které má družstvo převážně z pronájmu, lze zaznamenat značný růst v roce 2019, kdy hodnota pozemků ZOD Božejov vzrostla o 5 247 tis. Kč (procentuálně o 262,74 %). Tomu tak nebylo ani za součtu všech čtyřech předchozích let ve sledovaném období, kdy nárůst za tyto čtyři roky, tedy za roky 2015, 2016, 2017 a 2018, činil 781 tis. Kč. Jelikož se koupí pozemku nezvedla hektarová výměra, na které ZOD Božejov hospodařilo a hospodaří dodnes, jednalo se tak s největší pravděpodobností o odkoupení pozemků od pronajímatele. Podobný nárůst, i když ne tak vysoký nastává i v roce 2020, kdy se hodnota rozrostla o dalších 2 886 tis. Kč. Konečný stav tedy na konci sledovaného období činil nárůst původních z 1216 tis. Kč na konečných 10 130 tis. Kč. Což je celkový nárůst o 733,06 %.

Stavby ve sledovaném období procházely také řadou korekcí, a i přes meziroční odepsanost se podařilo jejich hodnotu v celkovém období navýšit. Zejména díky roku 2017, kdy jejich hodnota vzrostla o 26,40 %, za celkové sledované období navýšit z původních 18 458 tis. Kč v roce 2014 na konečných 20 986 tis. Kč v roce 2020 a zaznamenaly tedy celkový nárůst o 13,70 %.

Hmotné movité věci ovšem tento trend jako Stavby nezaznamenaly. S jejich značným propadem v roce 2016, který byl v absolutním vyjádření -2 932 tis. Kč (-26,86 %) nepohnulo ani oživení v roce 2018, kdy naopak HMV vzrostly o 2 219 tis. Kč (27,14 %) a 2019 kdy se jejich nárůst navýšil o dalších 12,89 %. Značně tomu přispěl i rok 2020, kdy se HMV propadly opět o 20,56 % a tím se tak dostaly na konci sledovaného období z původní sumy 10 226 tis. Kč na částku 9 323 tis. Kč. Celkový propad v rámci sledovaného období byl vyčíslen o 8,83 %.

Položka dospělých zvířat má nejvyšší propad v roce 2017 kdy se vůči předchozímu roku propadla o 382 tis. Kč (-10,58 %) avšak hned o rok později nastává nejvyšší nárůst, kdy obratem se hodnota o 455 tis. Kč zvyšuje. Původní stav této položky v roce 2014 činil 3 711 tis. Kč. Na konci sledovaného období se vyšplhal na 4 166 tis. Kč a zaznamenala tak celkový nárůst o 12,26 %.

Co se týče absolutních čísel u oběžných aktiv, celková oběžná aktiva si prošla přes sledované období s celkovým navýšením. Jejich vývoj lze rozdělit mezi roky 2014–2017, kdy docházelo meziročně pokaždé k růstu a roky 2018–2020 kdy docházelo k propadu. Celková suma však na konci období činila 41 691 tis. Kč a z porovnání s počáteční sumou 38 923 tis. Kč lze vyhodnotit celkový nárůst o 7,11 %.

Zásoby jakožto nesmírně důležitá položka pro zemědělství má oproti jiným položkám aktiv více vypovídající hodnotu. Jedná se o nejvýše zastoupenou položku oběžných aktiv a její růst je značně zachycen především v letech 2015 a 2020, kdy v roce 2015 ZD hospodařilo se zásobami v hodnotě o 3 207. tis. Kč vyšší než v roce 2014 (nárůst 16,48 %) a v roce 2020 o 2 877 tis. Kč vyššími než v roce 2019 (nárůst 14,04 %). Největší propad byl zaznamenán v roce 2016 kdy se jednalo o výši – 2 903 tis. Kč oproti roku 2015 (propad o -12,81 %) i tak zásoby podobně jako většina aktiv v podniku měla v celkovém zhodnocení sledovaného období celkový nárůst z původních 19 462 tis. Kč na 23 374 tis. Kč (nárůst o 20,10 %).

Další významnou položkou jsou pohledávky, které vypovídají o obchodních partnerech podniku a jejich dodržování platebních závazků. S krátkodobými pohledávkami končil podnik v roce 2014 v hodnotě 11 597 tis. Kč. V nadcházejícím roce stoupla hodnota krátkodobých pohledávek o 4 538. tis. Kč (nárůst o 39,13 %). Jednalo se tak o nejvyšší nárůst ve

sledovaném období, a to na úkor peněžních prostředků, které v tomto roce zaznamenaly nejvyšší propad, a to -5 166 tis. Kč (propad o 65,69 %). V tomto případě být nárůst pohledávek jednou z proměnných vysvětlující tuto skutečnost. V nadcházejících letech pohledávky i peněžní prostředky střídaly jak kladný, tak záporný trend nezávisle na sobě. Za zmínku ovšem stojí rekordní nárůst peněžních prostředků v roce 2017, kdy stouply z 4 714 tis. Kč v roce 2016 na 11 270 tis. Kč, což činilo nárůst o 139,08 %. Po roce 2017 nabral tento trend zápornou tendenci a z této hodnoty klesl na hodnotu 5 044 tis. Kč v roce 2020. Od roku 2014 do roku 2020 tedy peněžní prostředky klesly o 35,86 %. Krátkodobé pohledávky se naopak z původních 11 597 tis. Kč navýšili na konečných 13 273 tis. Kč (nárůst o 14,45 %). Tato hodnota však nenabývala takových rozměrů jako výše krátkodobých pohledávek v roce 2016, kdy částka této položky dosahovala 18 156 tis. Kč.

Jako poslední aktivum zmíníme časové rozlišení aktiv, kde hodnoty mezi lety 2014 a 2018 oscilovaly mezi hodnotami 221 tis. Kč až 253 tis. Kč. V roce 2019 však tato položka zaznamenala nárůst na hodnotu 371 tis. Kč a o rok později na 411 tis. Kč.

Tabulka č.6 – Horizontální analýza vybraných pasiv ZD Božejov relativní vyjádření [%]

(v tis. Kč)	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019
Pasiva celkem	4 381	-3 051	9 674	1 694	3 334	-3 039
Vlastní kapitál	716	3 648	3 015	5 570	2 317	-864
Základní kapitál	0	-27	27	0	0	0
Ážio a kapitálové fondy	1 379	-579	365	702	601	-634
Fondy ze zisku	568	103	393	271	610	294
VH minulých let	3 959	721	3 415	1 211	4 269	2 055
VH běžného uč. Období	-4 627	2 867	-1 185	3 386	-3 163	-2 579
Cizí zdroje	3 668	-6 701	6 661	-3 876	1 017	-2 175
Dl. Závazky	-390	-5 432	5 823	-3 756	-799	-843
Kr. závazky	4 058	-1 269	1 108	-363	1 789	-1 341

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Pokud má fungovat pravidlo podvojného účetnictví pak $\sum \text{Aktiv} = \sum \text{Pasiv}$. Díky tomuto pravidlu lze provést kontrolu správnosti provedení, kde vývoj aktiv a vývoj pasiv by měl být totožný. V našem případě tomu tak je a můžeme nadále pokračovat s horizontální analýzou pasiv. Výše zmíněná Tabulka č.6 obsahuje data pasiv s relativní změnou během sledovaného období.

Tabulka č.7 – Horizontální analýza vybraných pasiv ZD Božejov absolutní vyjádření

(v tis. Kč)	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019
Pasiva celkem	4 381	-3 051	9 674	1 694	3 334	-3 039
Vlastní kapitál	716	3 648	3 015	5 570	2 317	-864
Základní kapitál	0	-27	27	0	0	0
Ážio a kapitálové fondy	1 379	-579	365	702	601	-634
Fondy ze zisku	568	103	393	271	610	294
VH minulých let	3 959	721	3 415	1 211	4 269	2 055
VH běžného uč. Období	-4 627	2 867	-1 185	3 386	-3 163	-2 579
Cizí zdroje	3 668	-6 701	6 661	-3 876	1 017	-2 175
Dl. Závazky	-390	-5 432	5 823	-3 756	-799	-843
Kr. závazky	4 058	-1 269	1 108	-363	1 789	-1 341

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Cose týče celkových pasiv jejich vývojem se díky vysvětlení v předchozím odstavci nebudeme zabývat a přejdeme rovnou k Vlastnímu kapitálu. Vlastní kapitál má celkově za sledované období, rostoucí trend, což je dobrá zpráva pro podnik, který dokáže svým hospodařením rozšiřovat vlastní kapitál. To by mělo být cílem každého podniku. Největší nárůst vlastního kapitálu byl zaznamenán v tabulkách 6 a 7 mezi lety 2017 a 2018, kdy v absolutním vyjádření se vlastní kapitál rozrostl o 5 570 tis. Kč (v relativním vyjádření to bylo +9,29 %). Hlavní vysvětlení pro tento fakt jsou rekordní zisky ve sledovaném období, kdy výsledek hospodaření běžného účetního období se navýšil o 3 386 tis. Kč (nárůst o 124,85 %) ovšem po tomto roce přišla sestupná tendence, kdy se přes meziroční poklesy v roce 2019–2018 -51,87 % a v roce 2020–2019 s poklesem o dalších -87,87 % zisky za běžné účetní období klesly na pouhých 356 tis. Kč, tato hodnota je nejhorší za celé sledované období. Největší zastoupení ve Vlastním kapitálu a položka Ážio a kapitálové fondy, tato položka má oscilující trend, kdy se pohybuje během let 2014–2020 mezi hodnotami 36 879 tis. Kč (nejnižší hodnota za sledované období v roce 2014) a 39 347 tis. Kč (nejvyšší hodnota v roce 2019). V posledním roce 2020 klesla po maximálních hodnotách z roku 2019 o 1,61 % na hodnotu 38 713 tis. Kč. Základní kapitál se pohybuje stabilně, vyjma roku 2016, na hodnotě 5 994 tis. Kč. V roce 2016 klesl o 0,45 %, avšak hned v následujícím roce opět vzrostl na původní hodnotu 5 994 tis. Kč, kterou si držel až do roku 2020. Položka výsledek hospodaření z minulých let, má meziroční trend ve všech letech kladný. V roce 2014 nabýval hodnoty 1 109 tis. Kč, v roce 2020 to byl nárůst o 1409,38 % kdy se VH minulých let dostal na hodnotu 16 739 tis. Kč, firma má tak každý rok nechává veškeré zisky v podniku pro další

rozvoj. Obdobně se vyvíjela položka fondy ze zisku, která ovšem nenabývá tak radikálních nárůstů a drží si spíše stabilnější pozitivní trend. V roce 2014 byla hodnota této položky 2 931 tis. Kč a v roce 2020, na konci sledovaného období, tato hodnota činila 5 170 tis. Kč.

U Cizích zdrojů je, oproti vlastnímu kapitálu, tendence klesající, tudíž firma zvyšuje podíl financovaný vlastními zdroji. Minimální hodnota této položky byla zaznamenána v roce 2016, kdy značně poklesly dlouhodobé závazky, a to o 5 432 tis. Kč (-35,39 %) vůči roku předchozímu, a tedy hodnota celkových cizích zdrojů v tomto klesla z 24 815. tis. Kč z roku 2015 na 18 144 tis. Kč. Maximální hodnota byla již ve zmíněném roce 2015, ovšem po poklesu v 2016 přešla hodnota téměř zpět do stejných čísel jako v roce 2015, kdy hodnota 2017 dosahovala částky 24 775 tis. Kč, a to právě díky opětovnému nárůstu dlouhodobých závazků, které značně vzrostly i kvůli aktivitě v oblasti položek stavby, kdy byl zaznamenán v tomto roce přímo úměrný nárůst. V letech 2018-2020 byla tendence opět klesající a cizí zdroje se v roce ustálily na hodnotě 19 741 tis. Kč. Krátkodobé závazky zaznamenaly nejvyšší nárůst především mezi lety 2015 a 2014, kdy jejich hodnota z roku 2014 5 407 tis. Kč vzrostla o 4 058 tis. Kč (75,05 %) na hodnotu 9 465 tis. Kč. V nadcházejících letech však se výše této položky pohybovala mezi hodnotami 8 196 tis. Kč (nejnižší hodnota – v roce 2016) a 10 730 tis. Kč (nejvyšší hodnota – v roce 2019).

Tabulka č.8 – Horizontální analýza vybraných položek VZZ ZD Božejov relativní vyjádření

(v %)	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019
Tržby z prodeje výrob. a služeb	-14,78	4,94	-0,31	5,66	3,38	-5,94
Ostatní provozní výnosy	14,19	6,31	-10,38	13,93	0,25	1,17
Ostatní finanční výnosy	100,39	-5,78	-1,02	4,34	-6,14	-48,31
Výkonová spotřeba	3,84	-10,87	6,87	-1,15	8,62	7,92
Osobní náklady	2,51	-2,27	-0,66	12,45	9,76	-4,59
Úpravy hodnot v prov. oblasti	9,01	-8,09	-0,91	-0,53	3,21	-4,72
Ostatní provozní náklady	0,00	31,10	-37,29	-3,21	80,08	-1,13
Nákladové úroky apod. nákl.	3,86	-24,32	33,93	-12,67	19,08	-14,10
Finanční výsledek hosp.	-10,20	-6,34	-4,37	-27,14	73,68	22,61
Provozní výsledek hosp.	-74,38	188,90	-29,04	95,85	-47,10	-63,63
VH před daní	-82,17	308,13	-32,49	120,22	-55,02	-85,46
Daň z příjmu	-83,73	450,23	-39,42	102,25	-68,31	-69,89
VH za účetní období	-81,79	278,35	-30,41	124,85	-51,87	-87,87

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Poslední výkaz, který byl zanalyzován pomocí horizontální analýzy je Výkaz zisku a ztráty. Zde nás bude zajímat nejvíce Výsledek hospodaření po zdanění a interpretace jeho vývoje pomocí zbylých ukazatelů.

Tabulka č.9 – Horizontální analýza vybraných položek VZZ ZD Božejov absolutní vyjádření

(v tis. Kč)	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019
Tržby z prodeje výrob. a služ.	-8 286	2 361	-155	2 828	1 785	-3 243
Ostatní provozní výnosy	1 766	897	-1 568	1 886	39	181
Ostatní finanční výnosy	260	-30	-5	21	-31	-229
Výkonová spotřeba	1 494	-4 391	2 472	-441	3 277	3 271
Osobní náklady	413	-384	-109	2 041	1 799	-929
Úpravy hodnot v prov. oblasti	680	-665	-69	-40	239	-363
Ostatní provozní náklady	0	306	-481	-26	627	-16
Nákladové úroky apod. nákl.	11	-72	76	-38	50	-44
Finanční výsledek hosp.	86	48	31	184	-364	-194
Provozní výsledek hosp.	-5 806	3 778	-1 678	3 930	-3 782	-2 703
VH před daní	-5 724	3 827	-1 647	4 114	-4 146	-2 897
Daň z příjmu	-1 096	959	-462	726	-981	-318
VH za účetní období	-4 627	2 867	-1 185	3 386	-3 163	-2 579

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Při pohledu na tabulku seshora, je evidentní, že co se týče tržeb si podnik během sledovaného období nevedl příliš dobře. Maximální hodnota byla zaznamenána již v roce 2014, tedy na začátku sledovaného období a v dalším vývoji měla převážně již jen klesající tendenci. Rekordní propad zažilo družstvo hned v roce 2015, kdy se tržby propadly o 8 286 tis. Kč (v relativním měřítku tedy -14,78 %) v následujících letech je z tabulky 9 a 10 patrné, že se hodnoty přírůstku a propadu poměrně střídají. V roce 2016 se jednalo o kladný posun, konkrétně o 2 361 tis. Kč (+4,94 %). V nadcházejících letech pak konkrétně v roce 2017 tržby klesly o 155 tis. Kč. Mezi lety 2017 a 2019 tržby opět vzrostly nejdříve o 2 828 tis. Kč (v roce 2018) a podruhé (v roce 2019) o 1 785 tis. Kč, nicméně poslední rok opět klesl, a to s druhým největším propadem o 3 243 tis. Kč. Co se týče absolutních čísel začínal podnik v roce 2014 s tržbami ve výši 56 074 tis. Kč a v roce 2020 dosahovaly hodnot už jen 51 364 tis. Kč. Pokles tržeb je spjat s problémy v zemědělství, kdy na zemědělce v České republice dopadá skutečnost levného importu zemědělských komodit z východní části Evropy a díky tomu sráží podnikům jejich tržby.

Jelikož se jedná o výrobní podnik, zcela jistě záleží na provozním výsledku hospodaření. I na této položce je vidět, že ve sledovaném měla klesající trend. Počáteční hodnota dosahovala v roce 2014 7 806 tis. Kč. Hned další rok 2015 klesla o 5 806 tis. Kč tedy o 74,38 %. Naopak v roce 2016 díky snížení výkonové spotřeby o 4 391 tis. Kč a nákladových úroků (poklesu velké části dlouhodobých závazků) vzrostl provozní výsledek hospodaření o 3 778 tis. Kč (nárůst o 188,90 %). V roce 2017 klesl o 29,04 %. Poslední pozitivní trend tohoto sledovaného období zaznamenala tato položka v roce 2018, kdy hodnota vzrostla o rekordních 3 930 tis. Kč (95,85 %), jednalo se o největší nárůst za sledované období. Poté v letech 2019 a 2020 již pouze klesá, a to konkrétně v roce 2019 o 3 782 tis. Kč (-47,10 %) a v roce 2020 o 2 703 tis. Kč (-63,63 %). Hodnota provozního výsledku v roce 2020 činila pouhých 1 545 tis. Kč.

V oblasti finanční podnik dlouhodobě hospodařil se zápornými čísly a není tomu jinak ani během let 2014–2020 v tabulce č.9 jsou sice vidět meziroční kladné hodnoty, jedná se však pouze o rozdíly mezi nižší ztrátou, poněvadž podnik v roce 2014 hospodařil se záporným finančním VH a to -843 tis. Kč. Hlavním důvodem je, že podnik nevlastní finanční majetek, ovšem jeho hlavní činností je výrobní část nikoliv finanční, a proto se nejedná o žádnou negativní zprávu. Do finančního VH spadají například nákladové úroky hrazené úvěrovým institucím.

Veškerá tato fakta se pak odráží na konečném zhodnocení ve výsledku hospodaření. Nejvyšších hodnot nabýval VH před daní v letech 2014, kdy vykazoval zisk 6 996 tis. Kč a v roce 2018, kdy nabyl svého vrcholu v tomto období, a to sumy ve výši 7 5636. tis Kč. Největší propad zažil VH před zdaněním hned druhý sledovaný rok, kdy tato položka klesla o 5 806 tis. Kč (-82,74 %), avšak rok poté druhý největší nárůst, kdy VH vzrostl 3778 (+308,13 %). Největší nárůst byl pak zaznamenán v roce 2018, a to i když v relativním měřítku to bylo „pouze“ o 120,22 %, nicméně základna pro tento index z roku 2018/2017 byla podstatně vyšší než základna indexu z roku 2016/2015, v tomto případě má tedy větší význam absolutní ukazatel, který zaznamenal nárůst o 4 114 tis. Kč. V letech 2019 a 2020 se však díky již zmíněné výchozí pozici domácích podniků a taky nastupující krizi, kvůli pandemii Covid, kdy se jednalo především o nárůst energií, což se propadlo do Výkonové spotřeby, která jak v roce 2019 tak v roce 2020 vzrostla meziročně každý tento rok

v průměru o 3 271,5 tis. Kč, zisky propadly meziročně v období 2019/2018 o 55,02 % (-4 146 tis. Kč) a v období 2020/2019 o 85,46 % (-2 897 tis. Kč). Zisk před zdaněním posledního období byl žalostných 493 tis. Kč.

4.3 Vertikální analýza

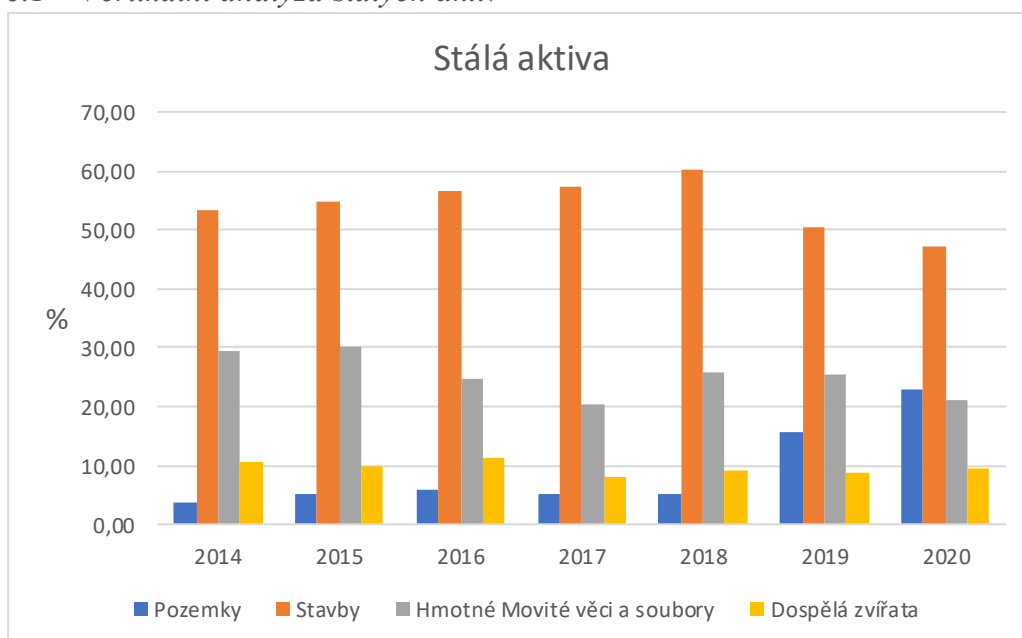
Tabulka č.10 – Vertikální analýza vybraných položek aktiv ZD Božejov

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aktiva celkem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Stálá aktiva	46,89	46,56	42,87	47,56	46,62	51,70	51,45
Pozemky	3,52	5,18	5,97	4,96	4,96	15,61	22,71
Stavby	53,39	54,75	56,71	57,24	60,09	50,41	47,05
Hmotné Movité věci a soubory	29,58	30,02	24,82	20,29	25,80	25,29	20,90
Dospělá zvířata	10,74	9,74	11,22	8,01	9,14	8,67	9,34
Oběžná aktiva	52,80	53,14	56,81	56,57	53,08	47,89	48,08
Zásoby	50,00	54,62	46,36	42,34	46,61	47,69	56,06
Dlouhodobé pohledávky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Krátkodobé pohledávky	29,79	38,88	42,58	34,14	32,87	38,16	31,84
Peněžní prostředky	20,20	6,50	11,06	23,51	20,64	14,15	12,10
Krátk. finanční majetek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Časové rozlišení	0,30	0,30	0,32	0,25	0,29	0,41	0,47

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Ve výše zmíněné tabulce je zachycena vertikální analýza aktiv. Jedná se o procentuální zastoupení jednotlivých položek aktiv vůči celkovým aktivům. V roce 2014 mají největší zastoupení oběžná aktiva s více než poloviční většinou, a to konkrétně 52,80 %. Růst jejich podílu je patrný až do roku 2016, kdy jejich hodnota má vrcholné 56,81 % zastoupení. Trend se následně pozvolna obrací, avšak v roce 2018 si OA stále zaznamenávaly nadpoloviční většinu (53,08 %). V roce 2019 se poměr obrátí, kdy jejich nadpoloviční zastoupení převýšila stálá aktiva. To se událo především díky odkoupení pozemků v roce 2019 a 2020 kdy se hodnota této položky zvedla o několik procentních bodů. Pro lepší názornost byl na nadcházející straně přiložen graf.

Graf č.1 – Vertikální analýza stálých aktiv

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

U stálých aktiv jsou nejvíce zastoupenou položkou stavby po celé sledované období jejich hodnota se vůči stálým aktivům pohybuje v rozmezí 47,05 % – 60,09 %. U výše přiloženého grafu je možné vidět vývoj zastoupení položek stálých aktiv. Do roku 2018 si každá položka poměrně stabilně držela své procentuální zastoupení. To se ovšem mění po tomto roce, kdy se po větším odkupu pozemků, se tato položka dostává před položku dospělá zvířata, která udržují svůj stabilní trend. V roce 2020, po dalších přikoupených plochách, již pozemky převyšují, dle procentuálního zastoupení, i hmotné movité věci a jejich soubory, které díky odprodeji dlouhodobého majetku ve výši 1 911 tis. Kč a odpisům, klesly o 2 411 tis. Kč.

Oběžná aktiva držela svou strukturu poměrně stabilně přes celé sledované období. Největší zastoupenou položkou byla položka zásob, která mezi lety 2014 a 2020 se pohybovala v rozmezí 42,34 % – 56,06 % celkového objemu oběžných aktiv. Peněžní prostředky, jako druhá největší zastoupená položka v oběžných aktivech, zaznamenaly nejvyšší poměr na oběžných aktivech v roce 2016, a to na úkor především zásob. Jednalo se o rok, kdy ZD zvedla objem prodeje svých zásob (sklizně), a tím narostly krátkodobé pohledávky. V následujícím roce nabyly zásoby nejnižší hodnoty v rámci OA, zde se však jednalo o nárůst peněžních prostředků. V posledním roce podnik držel 56,06 % zásob, tudíž značně poklesly krátkodobé pohledávky a peněžní prostředky. Tímto lze vysvětlit i stav zisku v roce

2020, který díky pasivnímu přístupu prodeje sklizně v tomto roce 2020 zapříčinil nejnižší tržby za sledovaných 6 let.

Tabulka č.11 – Vertikální analýza vybraných položek pasiv ZD Božejov

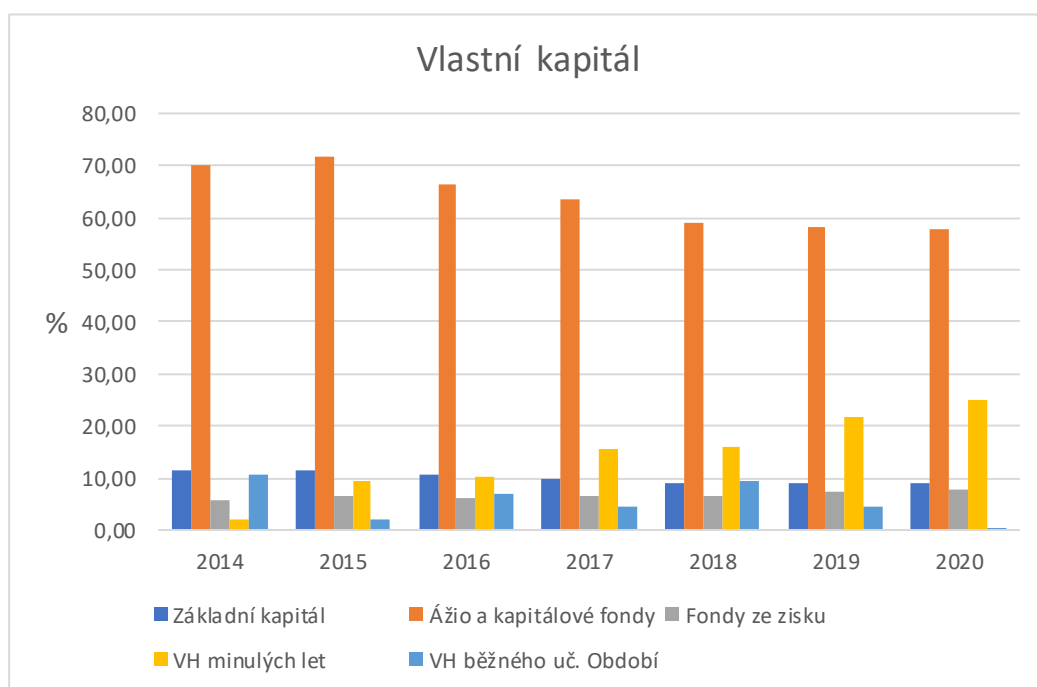
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pasiva celkem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Vlastní kapitál	71,31	68,23	75,86	70,76	75,82	75,58	77,23
Základní kapitál	11,40	11,25	10,48	10,00	9,15	8,84	8,95
Ážio a kapitálové fondy	70,15	71,80	66,18	63,46	59,14	58,00	57,80
Fondy ze zisku	5,58	6,57	6,33	6,66	6,51	7,19	7,72
VH minulých let	2,11	9,51	10,17	15,35	15,90	21,65	24,99
VH běžného uč. Období	10,76	1,93	6,84	4,52	9,31	4,33	0,53
Cizí zdroje	28,69	31,77	24,14	29,24	24,18	24,42	22,77
Dl. Závazky	74,43	61,86	54,75	63,54	57,35	51,04	52,39
Kr. závazky	25,57	38,14	45,25	37,55	42,78	48,96	47,56

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Dle Tabulky č.11 je vyplývá, že podnik financuje své hospodaření po celou dobu sledovaného období, vyjma roku 2015, z více než 70 % vlastním kapitálem. Je tomu tak především díky položce Ážio a kapitálové fondy, konkrétně pak z podpoložky Ostatních kapitálových fondů, kde jsou obsaženy hodnoty členských podílů v družstvě. Tyto fondy však v rámci procentuálnímu zastoupení celkových pasiv mají postupem let sestupnou tendenci, což je zapříčiněno navyšováním Výsledku hospodaření z minulých let, jelikož se v družstvu zisk nerozděluje a nechává se v podniku, má tato položka rostoucí setrvačnost, co se týče váhy vůči celkovým pasivům.

V rámci vertikální analýzy vlastního kapitálu byl přiložen graf č.2, kde je zachycen trend poklesu Ážia a kapitálových fondů v rámci zastoupení vlastního kapitálu. V roce 2014 a 2015 měla tato položka více jak 70 % zastoupení, ovšem již v roce 2015 začaly značně stoupat zisky z minulých let, které se navyšovaly po celou dobu sledovaného období. Po roce 2016 se dostaly na druhé místo v procentuálním zastoupení ve vlastním kapitálu, kde přímo úměrně s nárůstem VH minulých let klesá zastoupení Ážia a kapitálových fondů.

Graf č.2 – Vertikální analýza vlastního kapitálu

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

V rámci cizích zdrojů zaznamenalo ZD Božejov v roce 2014 převahu dlouhodobých závazků nad krátkodobými. V roce 2015 začal podnik více hospodařit s krátkodobými dluhy, kde došlo k jejich poměrovému navyšování v rámci cizích zdrojů. V roce 2019 dochází téměř k vyrovnání dlouhodobých a krátkodobých závazků.

4.4 Analýza rozdílových ukazatelů a bilanční pravidla

4.4.1 Čistý pracovní kapitál

Tabulka č.12 – Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál (v tis. Kč)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Podíl ČPK a Σ Aktiv [%]	45,46	41,02	45,89	45,59	42,74	35,93	37,25

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Čistý pracovní kapitál nenabyl během let žádných extrémních výkyvů a v rámci sledovaného období stále drží svou hodnotu nad 32 302 tis. Kč. Vrchol čistého pracovního kapitálu byl zaznamenán v roce 2017, kdy jeho hodnota dosáhla 38 627 tis. Kč, a to díky nárůstu celkových oběžných aktiv a zároveň ne příliš velkému zvýšení krátkodobých závazků.

V rámci výpočtu byl udán poměr čistého pracovního kapitálu vůči celkovým aktivům, jedná se o v celku vysokou procentuální zástupnost, kdy čistý pracovní kapitál se pohybuje v procentuálním vyjádření od 35,93 % do 45,89 % vůči celkovým aktivům. V této oblasti ZD Božejov dosahuje výborných hodnot.

4.4.2 Bilanční pravidla

Tabulka č.13 – Zlaté bilanční pravidlo

Zlaté bilanční pravidlo	Dlouhodobé zdroje		Stálá aktiva
2014	68 310	>	34569
2015	68 636	>	36361
2016	66 852	>	32172
2017	75 690	>	36558
2018	77 504	>	40291
2019	79 022	>	46402
2020	77 315	>	44611

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Interpretace zlatého bilančního pravidla vypovídá, že podnik by měl svůj dlouhodobý majetek financovat výhradně z dlouhodobých zdrojů (jak vlastních, tak cizích). Zde ovšem nastává situace, kdy se podnik, konkrétně pak v roce 2017, dostává přes dvojnásobek doporučené hodnoty. Vypovídá to tedy o tom, že velkou část dlouhodobých zdrojů může podnik využívat i na financování oběžných aktiv.

Tabulka č.14 – Pravidlo vyrovnaní rizika

Pravidlo vyrovnaní rizika	Vlastní kapitál		Cizí zdroje
2014	52 570	>	21 147
2015	53 286	>	24 815
2016	56 934	>	18 114
2017	59 949	>	24 775
2018	65 519	>	20 899
2019	67 836	>	21 916
2020	66 972	>	19 741

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Z hlediska dodržení tohoto pravidla podnik exceluje. Co se týče však obrovské převahy vlastního kapitálu nad cizími zdroji, lze se pozastavit nad cenou obou druhů kapitálů. Z logiky věci u vlastních zdrojů požadujeme co nejvyšší návratnost, tedy rentabilitu vlastního kapitálu bereme jako procentuální vyjádření zhodnocení efektivnosti vloženého kapitálu majitele. Hodnoty žádoucí se u ROE pohybují okolo 12–15 %, tedy pokud si tento požadavek nastavíme jako cíl majitele, (tudíž vlastníka vlastního kapitálu), může být „náklad“ na náš kapitál dražší než náklad na cizí zdroje, kde se úrok, odvíjí dle úrokových sazeb ČNB a nákladové úroky na cizí kapitál mohou nabývat mnohem nižších hodnot.

Tabulka č.15 – Pari pravidlo

Pari pravidlo	Vlastní kapitál		Stálá aktiva
2014	52 570	>	34 569
2015	53 286	>	36 361
2016	56 934	>	32 172
2017	59 949	>	36 558
2018	65 519	>	40 291
2019	67 836	>	46 402
2020	66 972	>	44 611

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Třetí bilanční pravidlo podnik také splňuje, jedná se o velmi konzervativní přístup. Výsledek byl již velmi patrný z předešlých pravidel, kdy jsme mohli vidět, že v podniku převyšuje vlastní kapitál oproti cizím zdrojům až do takové míry, že stačí k ufinancování stálých aktiv.

Tabulka č.16 – Růstové pravidlo

Růstové pravidlo	růst tržeb		růst investic
2014/2013	1,196	>	0,995
2015/2014	0,852	<	1,052
2016/2015	1,049	>	0,885
2017/2016	0,997	<	1,136
2018/2017	1,057	<	1,102
2019/2018	1,034	<	1,152
2020/2019	0,941	<	0,961

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Poslední bilanční pravidlo vypovídá o efektivnosti využití nových stálých aktiv, které by měly přinést vyšší tržby. V rámci tohoto pravidla ZD Božejov uspěl pouze dvakrát, a to mezi lety 2014/2013, kdy poměr růstu tržeb byl 1,196 a poměr růstu investic 0,995 a v letech 2016/2015 kdy poměr růstu tržeb byl 1,049 a poměr růstu investic 0,885. Ve zbývajících letech mělo tempo růstu investic vždy vyšší hodnotu před růstem tržeb.

4.5 Analýza poměrových ukazatelů

4.5.1 Ukazatele likvidity

Tabulka č.17 – Vývoj likvidit ZD Božejov mezi lety 2014–2020

Likvidita	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. stupně	1,45	0,29	0,58	1,21	1,06	0,57	0,54
2. stupně	3,60	1,99	2,79	2,97	2,75	2,10	1,95
3. stupně	7,20	4,38	5,20	5,15	5,13	4,01	4,44

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Při pohledu na tabulku č.17 je patrné, že podnik má likviditu 1. stupně, která má doporučenou hodnotu 0,2–0,5 po celé období dostatečnou. I zde je vidět konzervativní přístup, kdy podnik má přemíru peněžních prostředků na pokrytí krátkodobých závazků, které mu však neefektivně „leží“ na účtech a v pokladně, a tudíž nevytváří žádný zisk. K ideálnímu stavu se podnik přiblížil v roce 2015 kdy okamžitá likvidita (1. stupně) dosahovala hodnoty 0,29. U likvidity 1. stupně je započten i krátkodobý finanční majetek, tím ovšem ZD Božejov nedisponuje. V roce 2019 a 2020 hodnoty okamžité likvidity zaznamenaly také uspokojivé hodnoty, kdy peněžní prostředky značně klesly. Krátkodobé závazky si až na rok 2014, kdy dosahovaly výše 5 407 tis. Kč, drží stabilní hodnotu v průměru okolo 9 000 tis. Kč.

Stejně tak je i velká míra likvidity pohotové, tedy 2.stupně. Zde se přidává k peněžním prostředkům (a KFM) krátkodobé pohledávky. Doporučená hodnota pro tento ukazatel se pohybuje v intervalu od 1–1,5. Zde si nejlépe V ZD si vedli nejlépe opět v roce 2020 a roce 2015. V roce 2015 došlo ke značnému nárůstu krátkodobých závazků i krátkodobých pohledávek a pokles peněžních prostředků, což značí vyšší obchodní aktivitu. V roce 2020 hodnota krátkodobých závazků vůči předchozím letem klesá, je však vidět, že podnik

v tomto roce nedisponuje ani takovou mírou peněžních prostředků a krátkodobých pohledávek, jako v předchozích letech, a proto je hodnota likvidity v tomto roce nejbližší doporučené hodnotě.

U Likvidity 3. stupně se odráží fakt, že sledovaný subjekt je výrobní podnik, tudíž logicky, při připočtení poslední položky oběžných aktiv (zásob) likvidita 3. stupně značně převyšuje doporučené hodnoty, které se vyskytují v intervalu 1,6–2,5.

4.5.2 Ukazatele rentability

Tabulka č.18 – Vývoj rentabilit ZD Božejov mezi lety 2014–2020

Rentabilita	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ROA	9,84 %	1,97 %	7,05 %	4,39 %	9,02 %	4,12 %	0,88 %
ROE	10,76 %	1,93 %	6,84 %	4,52 %	9,31 %	4,33 %	0,53 %
ROS	13,92 %	4,19 %	11,52 %	8,20 %	15,20 %	7,78 %	3,01 %
ROC	12,58 %	3,26 %	9,53 %	6,80 %	13,06 %	6,27 %	2,29 %

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Rentabilita aktiv

Rentabilita aktiv měla vrchol hned v prvním sledovaném roce 2014, kdy dosahovala návratnost 9,84 %. Podle autora (Braumruková, 2023) by rentabilita celkových aktiv neměla klesnout pod 5 %. Tuto hodnotu však podnik přesahuje pouze v roce 2014, 2016 a 2018. Nejhorším rokem v rámci rentability aktiv byl rok 2020, kdy se za extrémního propadu zisků propadl i tento ukazatel.

Rentabilita vlastního kapitálu

Jeden z nejdůležitějších ukazatelů rentability, je ukazatel **ROE**. I u tohoto ukazatele lze zaznamenat nejlepší hodnotu hned první sledovaný rok. V tomto roce nabýval vlastní kapitál nejnižší hodnoty, avšak čistý zisk byl v pořadí druhý nejvyšší za celé sledované období. Velmi špatné výsledky pak ZD dosahuje v letech 2015 a 2020, ve druhém zmiňovaném roce investovaný kapitál vynesl pouze necelé procento zisku. Cílem rentability vlastního kapitálu by mělo být předstihnout procentem výnosnosti výnosnost jiných možných investic vlastního kapitálu, především pak alespoň vyšší procento, než poskytují termínované vklady u bank.

Rentabilita tržeb

Co se týče rentability tržeb, tu má podnik nejvyšší v roce 2018. Jednalo se o rok, kdy tržby vzrostly o 5,66 %, avšak náklady klesly, a především pak Výkonová spotřeba, která klesla o 1,15 %. První rok pro tento ukazatel vykazuje taktéž uspokojivých hodnot. Oproti roku 2018 jsou v tomto roce zaznamenány nejvyšší tržby za celé sledované období, avšak provozní zisk je nepatrně nižší. Jako nejhorší roky lze považovat rok 2015, 2019 a 2020. období 2019–2020 se projevilo značným zdražením energií. Výkonová spotřeba meziročně mezi lety 2019/2018 vzrostla o 8,62 % a mezi lety 2020/2019 o 7,92 %. Naopak tržby rostly poměrně pomaleji, kdy v roce 2019 zaznamenaly nárůst pouhých 3,38 % a v roce 2020 nabraly opačný trend, kdy se propadly o 5,94 %.

Rentabilita nákladů

Rentabilita nákladů má v čase úplně stejný trend jako rentabilita tržeb, jednotlivé procentuální hodnoty nabývají nižších hodnot, avšak interpretace je v tomto případě úzce velice podobná.

4.5.3 Ukazatele zadluženosti

Tabulka č.19 – Vývoj celkové zadluženosti ZD Božejov

Celková zadluženost	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
(v %)	29 %	32 %	24 %	29 %	24 %	24 %	23 %

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Ukazatel celkové zadluženosti je již z názvu sám o sobě dostatečně vypovídající. ZD Božejov se během let dostalo maximálně na 32 % procent zadluženosti. Jeho konzervativní přístup, co se týče původu zdrojů financování podniku byl rozebrán v předchozích kapitolách. (V případě dopočtení do hodnoty jedna, by výsledná hodnota udávala tzv. koeficient samofinancování: procentuální využití financování činnosti podniku vlastním kapitálem)

Tabulka č.20 – Vývoj míry zadluženosti

Míra zadluženosti	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
(v %)	40 %	47 %	32 %	41 %	32 %	32 %	29 %

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Druhý zvolený ukazatel, v pořadí ukazatelů zadluženosti, je míra zadluženosti. Tento ukazatel není nic jiného než jiný pohled na bilanční pravidlo vyrovnání rizika (viz. Tabulka č.14 str.63). Oproti tomuto pravidlu se položky vlastní kapitál a cizí zdroje neporovnávají, ale dávají se do poměru. Interpretace tohoto ukazatele by šla vyjádřit slovy: „kolik procent vlastního kapitálu kryje cizí zdroje“. Míra zadluženosti se postupem let celkově snižuje. Maximální hodnota je zaznamenána v roce 2015, kdy míra zadluženosti byla procentuálně vyjádřena 47 %. Přes 40 % se podnik dostal už jen dvakrát, a to v roce 2017 a v roce 2014 (přesně pak 40,23 %). Na konci sledovaného období klesla míra zadluženosti na 29 %.

Tabulka č.21 – Vývoj úrokového krytí ZD Božejov

Úrokové krytí	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	25,44	5,20	23,63	12,41	29,76	11,87	2,84

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Úrokové krytí vypovídá, kolikrát jsme schopni hradit úrokové náklady (odměna pro majitele cizích zdrojů) za pomoci EBIT (tedy výsledkem hospodaření před daní a před odečtením právě nákladových úroků). Zde je pozitivní zprávou, že se podnik pohyboval, až na rok 2020, nad doporučenou hodnotu 3. Za velmi úspěšné se dají, v rámci tohoto ukazatele, považovat roky 2014, 2016 a 2018, kdy se úrokového krytí pohybovalo na hladině přes hodnotu 20–tí násobku krytí nákladových úroků. Nejhorší výsledek byl zaznamenán v roce 2020, kdy úrokové krytí nabývalo hodnoty 2,84.

Tabulka č.22 – Koeficient samofinancování

Koef. Samofinancování	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
(v %)	71 %	68 %	76 %	71 %	76 %	76 %	77 %

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Poslední ukazatel zadluženosti je koeficient samofinancování, jedná se o opačný pohled na celkovou zadluženost, kdy je vyjádřena ta část majetku podniku, která je financována z vlastního kapitálu. Podnik, vyjma roku 2015, má tento koeficient po zbytek sledovaného období nad hodnotou 70 %.

4.5.4 Ukazatele aktivity

Tabulka č.23 – Rychlost obratu aktiv a zásob a doba obratu pohledávek a závazků

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rychlost obratu aktiv	0,76	0,61	0,67	0,59	0,61	0,61	0,59
Rychlost obratu zásob	2,88	2,11	2,54	2,46	2,47	2,66	2,20
Doba obratu pohledávek	74,45	121,55	130,33	117,85	102,76	108,11	93,03
Doba obratu závazků	34,7	71,3	58,8	67,0	60,9	70,7	65,8

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

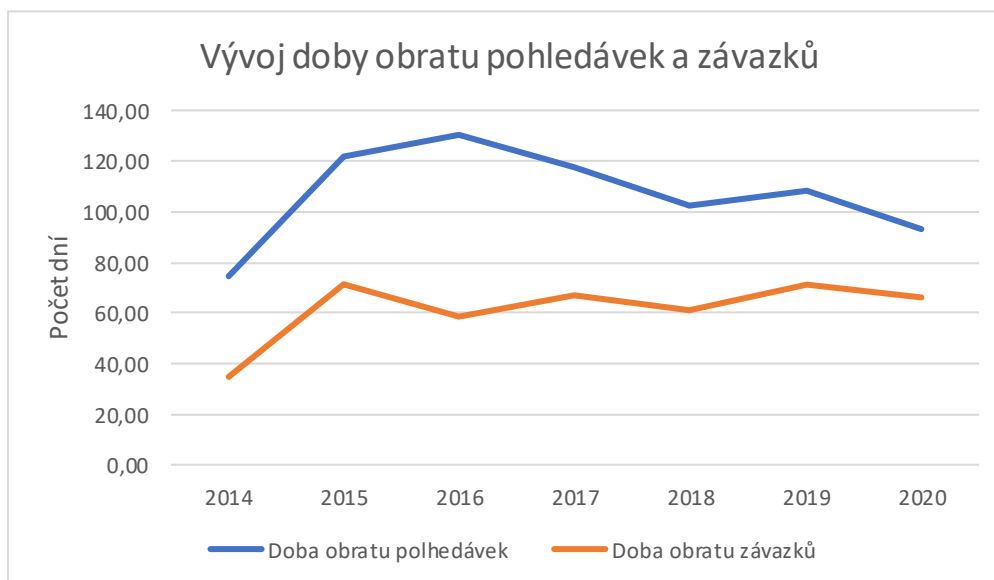
Rychlost obratu aktiv má celkovou sestupnou tendenci. Od svého vrcholu v 2014 meziročně v roce 2015 klesá. O rok později se dostává hodnotu obratu 0,67, a poté opět opakovaně klesá a stoupá na hodnotách 0,59 a 0,61. V rámci zemědělství však jsou tyto hodnoty, konkrétně pak u obchodních korporací družstvo, nadprůměrné. Alespoň co se týče roku 2014 a 2015, kdy průměrná doba obratu aktiv byla v roce 2014 u zemědělských družstev – 0,45 a v roce 2015 – 0,42. (Zdroj: Vlastní přepočítání z dokumentů FADN viz. příloha D.II)

Rychlost obratu zásob má celkový stabilní vývoj s nepatrnými změnami v dílčích letech se střídavě stoupající a klesající tendencí. Maxima ZD dosáhlo v prvním roce, kdy své zásoby obrátilo 2,88x. Minima pak dosáhlo hned rok poté s hodnotou 2,11. V roce 2014 se ZD nachází nad průměrem ve srovnání s většinou podniků v ČR. Těm nabývá hodnota rychlosti obratu zásob 2,24. Další rok 2015 se však dostává lehce pod průměr, kdy průměrná hodnota se udržela na hodnotě 2,24 avšak podnik dosahoval již zmíněných 2,11 obrátek za rok.

U Doby obratu pohledávek a závazků byla sledována vzájemná provázanost těchto ukazatelů. Podle správné ekonomické situace by se měl subjekt snažit držet závazky o lehce delší dobu než pohledávky, kde mu pak vzniká delší prostor pro manipulaci s finančními prostředky. V této situaci se však podnik nachází přesně v opačné pozici. Na základě tohoto

ukazatele by se dalo soudit, že se podnik může dostat do problémů s platební schopností, protože pohledávky podnik vymáhá poměrně delší dobu, než splácí závazky, nicméně podnik disponuje dostatečným množstvím peněžních prostředků a zásob k udržení si dobrých hodnot likvidity.

Graf č.3 – Vývoj doby obratu pohledávek a závazků

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Zde je pro lepší názornost vývoje obou těchto ukazatelů přiložen graf. Lze na něm vidět, že doba splatnosti pohledávek nikdy během let nepoklesla pod dobu splácení závazků. Na druhou stranu tato skutečnost dává jistotu pro případné budoucí nebo i stávající obchodní partnery, kterým podnik dává svou včasnou splatností závazků finanční důvěryhodnost.

4.6 Bankrotní a bonitní modely

4.6.1 Altmanovo Z–skóre

Tabulka č.24 – Vývoj Altmanova Z–skóre

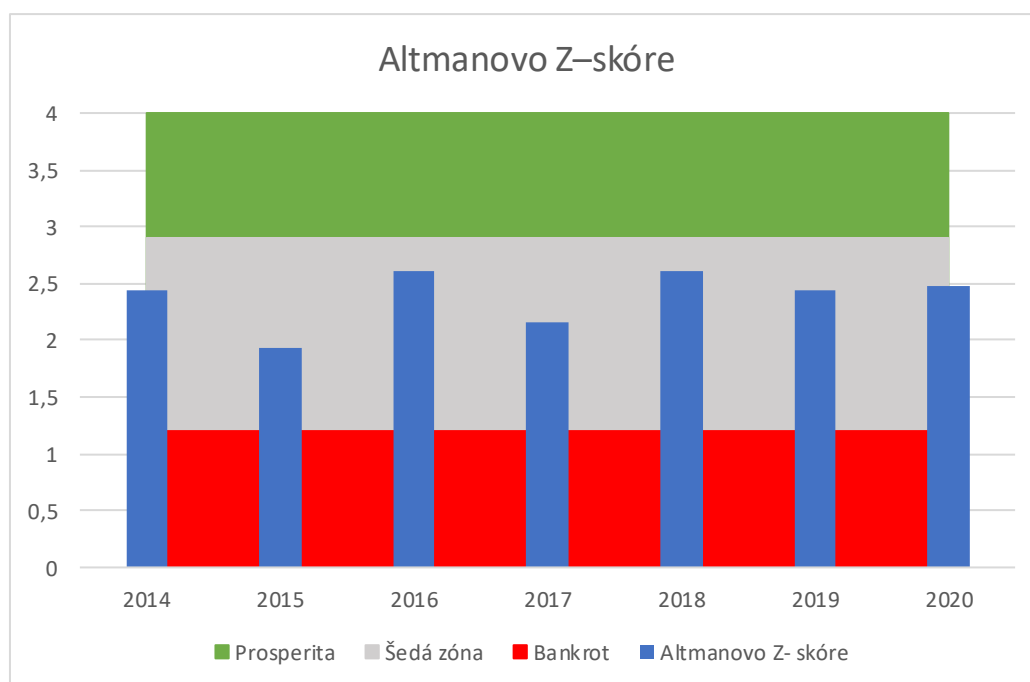
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
X1	0,33	0,29	0,33	0,33	0,31	0,26	0,27
X2	0,01	0,05	0,07	0,09	0,10	0,14	0,16
X3	0,31	0,06	0,22	0,14	0,28	0,13	0,03
X4	1,04	0,90	1,32	1,02	1,32	1,30	1,42
X5	0,76	0,61	0,67	0,59	0,61	0,61	0,59
Altmanovo Z–skóre	2,45	1,92	2,60	2,16	2,62	2,43	2,47

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Hodnoty vykazující Altmanovo Z–skóre napříč celým obdobím se pohybují v intervalu od 1,92–2,45. Nejslabších hodnot ZD dosahuje u proměnné X2, což je zapříčiněno nižší hodnoty nerozdělného zisku v poměru k celkovým aktivům. Nicméně v průběhu let se dostává na vyšší hodnoty. Naopak proměnná X3, díky meziročnímu zhoršení výsledku hospodaření, má sestupnou tendenci. Stěžejní částí, která má v celkovém modelu nejlepší výsledky, je proměnná X4. Ta díky velkému poměru vlastního kapitálu vůči cizím zdrojům zaznamenává výsledky přes hodnotu 1.

Dle interpretace výsledků (Altmanovo Z–skóre str. 47) se podnik pohybuje v pásmu šedé zóny. Trend tohoto modelu však nabývá od roku 2015, kdy klesl z roku 2014 pouze o 0,3 procentního bodu, stabilního růstu, lze tedy předpokládat, že pokud bude podnik nadále pokračovat ve stylu svého hospodaření dostane se během několika pár let do pásma prosperity. To je udáno od hodnoty Altmanova Z–skóre $> 2,9$. Vývoj Altmanova Z–skóre je zachycen v následujícím grafu.

Graf č.4 – Vývoj Altmanova Z–skóre aplikované na ZD Božejov

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

4.6.2 Model IN05 – Index důvěryhodnosti

Tabulka č.25 – Vývoj indexu důvěryhodnosti IN aplikovaný na ZD Božejov

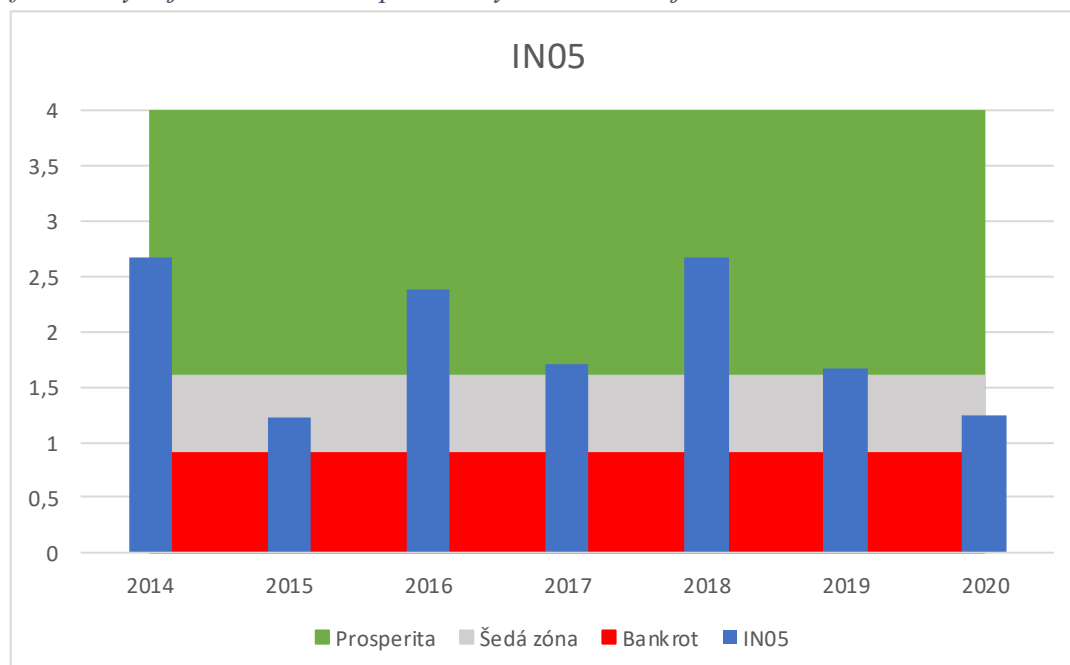
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
X1	0,45	0,41	0,54	0,44	0,54	0,53	0,57
X2	1,02	0,21	0,95	0,50	1,19	0,47	0,11
X3	0,39	0,08	0,28	0,17	0,36	0,16	0,03
X4	0,16	0,13	0,14	0,12	0,13	0,13	0,12
X5	0,65	0,39	0,47	0,46	0,46	0,36	0,40
IN05	2,67	1,22	2,37	1,70	2,68	1,66	1,24

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Oproti Altmanovu Z–skóre Model IN05 již hodnoty prosperity zaznamenal, a to v 5 sledovaných obdobích. V roce 2014, 2016, 2017, 2018 a 2019. Především díky vyššímu zisku podniku, což je patrné z proměnné X2, dosahoval výsledek IN05 nejlepších hodnot v letech 2014, 2016 a 2018. Nejhorších hodnoty byly zaznamenány v letech 2015 a 2020, kdy poměr EBIT k nákladovým úrokům (X2), doposud nejlépe vycházející proměnná pro podnik, značně poklesl. Od roku 2018 je trend sestupný, což může v příštích letech vést ke

skutečnosti, že se podnik dostane do bankrotní zóny. Důležité tedy je pomyslnou křivku indexu obrátit zpět k rostoucímu směru. Modely IN byly vyhotoveny převážně na základě prostředí z českých firem a zkušenostech s jejich analýzou, a proto má tento model, oproti obecněji zaměřenému modelu Altmanovo Z–skóre, pro podnik ZOD Božejov, vyšší vypovídající hodnotu.

Graf č.5 – Vývoj Indexu IN05 aplikovaný na ZD Božejov

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

4.6.3 Kralickův Quick test

Poslední model celé analýzy se věnuje bonitě podniku, která byla otestována za pomoci Kralickova Quick testu.

Tabulka č.26 – Vyhodnocení dílčích rovnic Kralickova Quick testu

Kral. Quick test	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
R1	0,71	0,68	0,76	0,71	0,76	0,76	0,77
R2	1,01	2,39	1,17	1,32	0,84	1,49	1,91
R3	0,10	0,02	0,07	0,04	0,09	0,04	0,01
R4	1,69	4,63	1,98	2,49	1,69	2,50	4,97

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

V tabulce č.26 nám vyšly výsledky dílčích rovnic za sledované období. Tyto výsledky následně interpretujeme dle Tabulka č.3 (str. 48) a přiřadíme body viz. následující tabulka.

Tabulka č.27 – Přiřazení bodů dle výsledků rovnic Kralickova Quick testu

Kral. Quick test body	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
R1	4	4	4	4	4	4	4
R2	0	0	0	0	0	0	0
R3	2	1	1	1	1	1	1
R4	4	4	4	4	4	4	4

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

V případě rovnice R2, která společně s rovnicí R1 interpretuje finanční stabilitu firmy, ZD nezískalo ani jeden bod v rámci let. Průměr tedy za každý rok z těchto rovnic vychází 2. Rovnice R3 a R4 interpretují hodnocení výnosové situace, kde kromě prvního roku, kdy průměr těchto rovnic byl 3, všechny vzájemné průměry těchto rovnic za určité roky činily 2,5 bodu. Ke konečnému výsledku opět zprůměrujeme za každý rok oba výsledky dohromady (finanční stabilita – hodnocení výnosové situace).

Tabulka č.28 – Kralickův test konečné hodnocení

Kral. Quick vyhodnocení	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
konečné body	2,50	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

V rámci bodování se podnik umístil do šedé zóny, která je zařazena do bodového intervalu 1–3. Nicméně se k oné vrchní hranici třetího bodu blíží více než ke spodní. Tudíž se dá podnik považovat, v rámci možností během sledovacích let, spíše za bonitní.

Bankrotní a bonitní modely usadily podnik spíše do šedé zóny, je však na místě podotknout, že model, který byl zhotoven pro české prostředí, tedy bankrotní model IN05 – Index důvěryhodnosti, má během let výborné výsledky, a tudíž v ohledu na tento fakt se dá podnik považovat z hlediska bankrotních a bonitních modelů jako zdravý. Podnik by však měl být na pozoru, kdy především na konci sledovaného období míří, v rámci modelu IN05, klesajícím trendem k hranici bankrotní zóny.

5 Výsledky

V této části práce jsou shrnuty výsledky dílčích analýz a vyhotovení konečného hodnocení celkové finanční analýzy podniku Zemědělské obchodní družstvo Božejov mezi lety 2014–2020.

V rámci analýzy absolutních ukazatelů byla provedena horizontální a vertikální analýza aktiv a pasiv jako položek z rozvah a výnosů a nákladů z Výkazů zisku a ztrát. Horizontální analýza aktiv zaznamenala celkový nárůst majetku podniku v rámci sledovaného období 2014–2020. Z roku 2014, kdy celkový majetek dosahoval hodnoty 73 720 tis. Kč, navýšil podnik majetek na konečných 86 713 tis. Kč v roce 2020. Během tohoto období byl zaznamenán pokles pouze mezi lety 2016–2015, kdy majetek poklesl o 3 051 tis. Kč (-3,91 %) a mezi lety 2020–2019, kdy majetek klesl o 3 039 tis. Kč (-3,39 %). V rámci aktiv byly sledovány položky: Pozemky, Stavby, Hmotné Movité věci a jejich soubory, Dospělá zvířata ze stálých aktiv a zásoby pohledávky, peněžní prostředky, krátkodobý finanční majetek z oběžných aktiv a časové rozlišení aktiv. Nejvýše progresivní položkou stálých aktiv jsou pozemky, těm podnik zvýšil hodnotu odkupem pozemků od pronajímatelů mezi lety 2019–2018 o 5 247 tis. Kč, čímž tato položka vzrostla o 262,74 %. Další rok pak podnik přikoupil pozemky v hodnotě 2 886 tis. Kč (+ 39,84 %). Stavby, které vykazují nejvyšší zastoupení v rámci stálých aktiv, a to v průměru v rámci sledovaných let 54,24 %, během let zaznamenaly také celkový nárůst. Zde se pak nejvíce podepsal rok 2017, kdy ZOD zvýšenou aktivitou v oblasti staveb navýšila hodnotu této položky o 4 817 tis. Kč (+26,40 %). U Hmotných Movitých věcí, jako u jediné položky stálých aktiv, došlo za sledované období k celkovému poklesu, avšak v rámci sledovaných let tato položka vykazovala více méně stabilitu. V momentě, kdy v určitém sledovaném roce poklesla, byla následně v dalších letech opět navyšována. Hodnoty této položky se během sledovaných let odvíjely v intervalu od 7 985 tis. Kč (nejnižší hodnota v roce 2016) do 11 736 tis. Kč (nejvyšší hodnota v roce 2019). Dospělá zvířata udržují od roku 2017 stabilní nárůst, kdy se hodnota této položky pohybuje od 3 228 tis. Kč do (nejnižší hodnota v roce 2017) do 4 166 tis. Kč (nejvyšší hodnota v roce 2020). V rámci oběžných aktiv měla přes sledované období nejvyšší zastoupení položka zásob. V průměru za sledované období tvořila 49,10 % oběžných aktiv. Dalšími položkami oběžných aktiv jsou krátkodobé pohledávky a peněžní prostředky. Dlouhodobými pohledávkami podnik ve sledovaném období nedisponuje.

Krátkodobé pohledávky zaznamenaly celkový nárůst během sledovaného období. Trend růstu a poklesu se střídá mezi lety obdobně jako u peněžních prostředků.

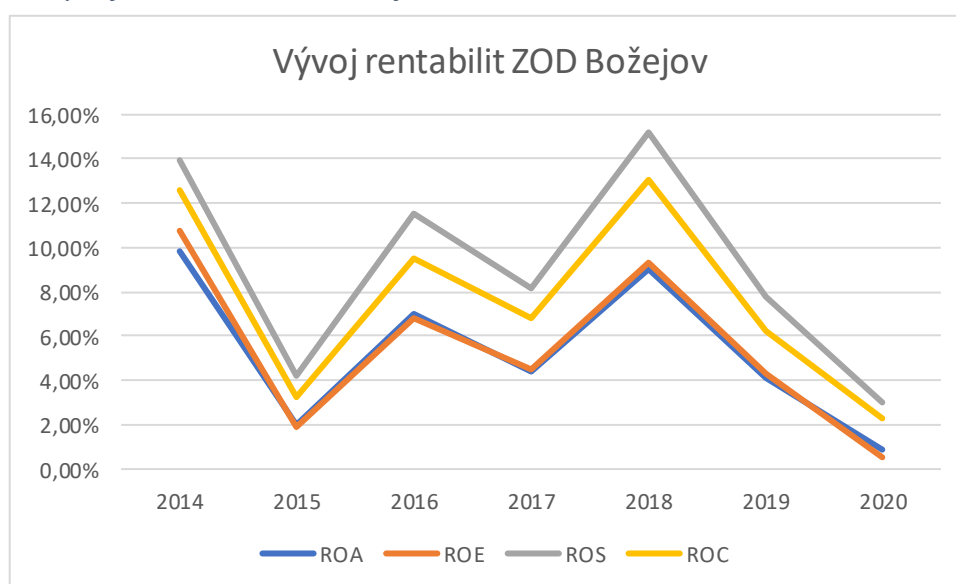
Z pasiv podniku lze vyčíst konzervativní přístup, kdy své hospodaření financuje v průměru více jak ze 70 % vlastními zdroji. Hlavní položkou vlastního kapitálu, jsou kapitálové fondy, které tvoří nadpoloviční většinu po celé období, nicméně od roku 2016 je jejich podíl značně snižován s nárůstem výsledkem hospodaření z minulých let, především díky tomu, že veškerý zisk se nechává uvnitř podniku. V rámci cizích zdrojů byly v největším zastoupení dlouhodobé závazky, kdy ze začátku sledovaného období zastávaly téměř 75 % veškerých cizích zdrojů. Ovšem po roce 2014 začal podnik využívat více krátkodobých závazků a tím se postupem let tyto dvě položky téměř vyrovnaly. V roce 2020 dlouhodobé závazky podniku zaobíraly již jen 52,39 % z celkových cizích zdrojů.

V rámci výkazu zisku a ztráty byly sledovány především položky: Tržby, Výkonová spotřeba, Osobní náklady, odpisy, nákladové úroky a Výsledky hospodaření. Nejvyšší tržby zaznamenal podnik již v prvním sledovaném roce, kdy podnik utržil na výrobcích a službách 56 074 tis. Kč. To se odrazilo i na ziskovosti subjektu, kdy v tomto roce 2014 podnik vykázal druhé nejvyšší zisky. Hodnota výsledku hospodaření po zdanění dosahovala 5 667 tis. Kč. Lépe si podnik vedl již jen v roce 2018, kdy sice tržby dosahovaly, oproti roku 2014, pouze 52 822 tis. Kč, nicméně díky poklesu Výkonové spotřeby společně s nárůstem dotací podnik vygeneroval zisk 6 098 tis. Kč (po zdanění). Nejhorší roky v rámci generace zisku byly pro ZOD v letech 2015, kdy zisk dosahoval výše 1 030 tis. Kč, a to především díky zvýšení výkonové spotřeby a odpisů, a v roce 2020, kdy po propadu tržeb z hodnoty 54 607 tis. Kč v roce 2019 na 51 364 tis. Kč, opětovnému nárůstu výkonové spotřeby +3 271 tis. Kč a za téměř konstantách dotací podnik vygeneroval pouhých 356 tis. Kč. Na tomto období se podepsala krize v rámci pandemie Covid-19, která zasáhla celý svět koncem roku 2019.

V rámci poměrových ukazatelů byl podnik podroben testu likvidity, rentability, aktivity a zadluženosti. Hodnoty likvidity pro podnik vycházely v uspokojivých hodnotách. Ve sledovaném období byly analyzovány i takové roky, kdy celková likvidita dosahovala hodnoty 7,20 (rok 2014). Tedy, že krátkodobé závazky byly kryty oběžnými aktivy více jak sedminásobně. Zde by podnik mohl zvýšit svou aktivitu a snížit dobu zadržování přebytečných zásob a peněžních prostředků a pokusit se je lépe zúročit v rámci hospodaření.

Nejvýnosnější roky v oblasti rentability byly v letech 2014 a 2018. Nejlepších výsledků rentabilit bylo zaznamenáno v roce 2014, kdy rentabilita tržeb (ROA) zaznamenala hodnotu 9,84 % a rentabilita vlastního kapitálu (ROE) dosahovala hodnoty 10,76 %. U rentability tržeb a nákladů byly zaznamenány hodnoty ROS 13,92 % a ROC 12,58 %. Poslední roky sledovaného období však nabraly záporný charakter. Kde výsledky na konci roku 2020 jsou propastné, kdy rentabilita aktiv a vlastního kapitálu nedosahovala hodnot ani jednoho procenta. (ROA= 0,88 %, ROE= 0,53 %). To bylo zapříčiněno poměrným propadem tržeb a nízkému výsledku hospodaření, který v roce 2020 dosahoval 356 tis. Kč (VH po zdanění).

Graf č.6 – Vývoj rentabilit ZOD Božejov

(Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov)

Ukazatele zadluženosti u tohoto podniku vypovídají o velkém procentu samofinancování (v průměru za celkové období 74 %). Míra zadluženosti nikdy nestoupla přes 48 %.

U ukazatelů aktivity byly zvoleny konkrétně ukazatele rychlosti obratu aktiv a zásob, kde podnik průměrně obrátí svá aktiva 0,63x za rok a zásoby 2,47x. Z hlediska maximalizačních požadavků na tento ukazatel nejsou hodnoty považovány za dostatečné, nicméně pro zvolené odvětví (zemědělství) jsou nižší hodnoty ukazatelů aktivity zcela běžné a podnik, v rámci srovnání se s konkurencí, neobdržel vůbec špatné výsledky. Doba obratu pohledávek je v průměru za sledované období 107 dní a doba obratu krátkodobých závazků 62 dní. Z ekonomického hlediska by mohla nastat situace, kdy by se podnik, díky delší vymahatelnosti pohledávek oproti splacení svých krátkodobých závazků, mohl dostat do problému s platební schopností dostát svým závazkům. Nicméně podnik disponuje značnou

rezervou v oblasti peněžních prostředků, a popřípadě i velkým objemem zásob, tudíž riziko v platební neschopnosti v tomto případě nehrozí.

V další části analýzy byl podnik podroben modelům finančního zdraví v bankrotní a bonitní oblasti. Zde byly provedeny výpočty modelů Altmanovo Z–skóre, Model důvěryhodnosti IN05 a Kralickův Quick test. Altmanovo Z–skóre a Kralickův Quick test přiřadily podnik, po celou dobu sledovaného období, do tzv. šedé zóny, kdy se podnik nachází v oblasti, kdy je možné se v příštích letech dostat do existenčních problémů nebo naopak do pásma prosperity, vzhledem k přibližování se spíše k hranici prosperity, se podnik ve sledovaném období podle těchto modelů nenacházel v kritické situaci. U modelu IN05 je ze začátku sledovaného období 2014 až do roku 2019 zaznamenán poměrně uspokojivý výsledek, kdy kromě roku 2015 ve všech letech tohoto období byly zaznamenány prosperující hodnoty. Avšak již v roce 2018 nabral trend opačný směr a začal vysokým tempem klesat, v roce 2019 se již podnik nacházel na hranici prosperity šedé zóny, do které vstoupil v roce 2020 a při setrvání nastaveného trendu, se během jednoho až dvou let může dostat do pásma bankrotu.

V posledním kroku analýzy podnik ZOD Božejov podrobíme, společně s dosavadním hodnocením, porovnání s konkurencí v daném oboru za pomoci databáze FADN.

Porovnání výsledků ZOD Božejov a konkurence v roce 2017

K prvnímu srovnání s konkurencí byl zvolen prostřední rok sledovaného období 2014–2020, ve kterém se budou porovnávat základní ukazatele položek rozvahy.

Tabulka č.29 – Porovnání položek aktiv a pasiv v roce 2017 s právníky osoby ČR ve smíšené výrobě

2017	ZOD Božejov (v Kč)	%	právníky osoby ČR – Smíšená výroba (v Kč)	%
Aktiva/ha	62 759	100 %	100 891	100 %
Stál. A/ha	27 080	43 %	65 379	65 %
Oběž. A/ha	35 504	57 %	35 512	35 %
Pasiva/ha	62 759	100 %	100 891	100 %
Vlast. Kap./ha	44 407	71 %	61 754	61 %
Cizí zdroje/ha	18 352	29 %	39 137	39 %

(Zdroj vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov a databáze FADN)

Na základě zpracovaných dat z databáze FADN (viz. příloha D.I) byla vyhotovena tabulka č. 29. Dle dat konkurence hospodaří s vyšším majetkem na daných hektarech. Co se týče struktury majetku, i zde je vidět, že v porovnání s ostatními subjekty, které hospodaří ve stejném odvětví, podnik v Božejově vyjadřuje svou strukturou položek spíše konzervativní přístup k podnikání. Více jak 50 % majetku tvoří v Božejově v roce 2017 oběžná aktiva, zatímco konkurence má zastoupení této položky na celkových aktivech pouze 35 %. Zde lze pak vysvětlit příliš vysoké likvidity a neefektivní využívání finančních prostředků, které při vyšším využití mohou generovat vyšší zisk. Podnik v Božejově pak financuje podnikání poměrnou vyšší částí vlastního kapitálu oproti konkurenci, kdy vlastní zdroje mají v celkovém kapitálu oproti právníky osobám o 10 procentních bodů vyšší zastoupení na úkor zdrojů cizích.

Porovnání výsledků ZOD Božejov a konkurence v roce 2014

Z provedení analýzy jasně vyplývá, že jedním z celkově nejlepších hospodářských let pro podnik, kdy si vedl obstojně ve všech ukazatelích, byl hned první sledovaný rok 2014, proto je komparace s odvětvím provedena i pro toto období. (viz příloha D.II)

Tabulka č.30 – Porovnání položek aktiv, pasiv, tržeb, výnosů a vybraných poměrových ukazatelů v roce 2014 zemědělských družstev v kraji Vysočina

2014	ZOD Božejov (v Kč)	%	Zemědělská družstva – Kraj Vysočina (v Kč)	%
Aktiva/ha	54 607	100 %	102 744	100 %
Stál. A/ha	25 607	47 %	63 827	62 %
Oběž. A/ha	28 832	53 %	38 203	37 %
Pasiva/ha	54 607	100 %	102 744	100 %
Vlast. Kap./ha	38 941	71 %	53 968	53 %
Cizí zdroje/ha	15 664	29 %	48 466	47 %
Tržby za prodej výrobků a služeb/ha	41 536	x	44 298	x
Výsledek hospodaření za úč. Období/ha	4190	x	5 492	x
Provozní VH/ha	5782	x	7 449	x
Okamžitá likvidita	1,45	x	0,43	x
Pohotová likvidita	3,60	x	1,55	x
Celková likvidita	7,20	x	3,59	x
ROS	13,92 %	x	16,82 %	x
ROE	10,76 %	x	10,18 %	x

(Zdroj vlastní zpracování dle účetních výkazů ZD Božejov a databáze FADN)

V roce 2014 podnik hospodařil s téměř dvakrát menším majetkem, než byl průměr pro danou lokalitu. Nicméně, jak je vidět z tabulky č. 30, se ZOD Božejov dařilo dosáhnout téměř průměrných tržeb za dané období. U položek likvidity má podnik, již tradičně v rámci provedené analýzy, hodnoty několikanásobně vyšší. V rámci rentability si však podnik vedl v roce 2014 obstojně, kdy rentabilita tržeb byla nižší jen o pár procentních bodů a rentabilita vlastního kapitálu byla dokonce lepší než průměr v dané oblasti. Za rok 2014 lze tedy tvrdit, že si podnik ZOD Božejov, i přestože pracoval na daných hektarech s majetkem mnohem menší hodnoty, vedl velmi dobře.

6 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zhodnotit za pomoci finanční analýzy podnik Zemědělské obchodní družstvo Božejov v období let 2014–2020. Práce byla rozdělena na dvě hlavní části. V první teoretické části byla vypracována rešerše, ze které byly následně využity poznatky pro vyhotovení části druhé – praktické. Podnik byl podroben analýzám: horizontální analýza, vertikální analýza, analýza rozdílových ukazatelů, analýza poměrových ukazatelů a bankrotním a bonitním modelům. Výsledky byly na konci analýzy porovnány s výsledky konkurence.

Po podrobení podniku finanční analýze lze tvrdit, že se podnik Zemědělské obchodní družstvo Božejov během sledovaného období nedostal do žádného ohrožení, co se týče existence podniku jako takového. Jeho hospodaření však nelze vyhodnotit jako efektivní, kdy se v roce 2014, s téměř nejlepšími výsledky za celé sledované období, nedokázal zcela plně vyrovnat podnikům v blízkém konkurenčním prostředí. Avšak hodnoty tohoto roku nezaznamenaly, s ohledem na výsledky dílčích analýz, vůbec špatných výsledků. Postupem času výkon podnikání začal být čím dál více neefektivní, kdy s rostoucím majetkem podniku, který byl zachycen v horizontální analýze, klesla jeho schopnost generovat přímo úměrný vyšší zisk. Tuto skutečnost lze dobře analyzovat i z výsledku hodnocení bilančního pravidla vyrovnání tempa růstu, kdy nárůst dlouhodobého majetku byl ve většině období vyšší než nárůst tržeb. To se projevilo i ve výsledcích rentabilit, kde všechny zvolené ukazatele (ROA, ROE, ROS, ROC) během sledovaných let zaznamenaly celkový pokles. Podnik by se mohl více zaměřit na efektivnější hospodaření především s oběžným majetkem, kterého má pro svou činnost přemíru, především pak u položky zásob, kde podnik nebyl schopen úspěšně prodávat své výrobky a držel příliš mnoho peněžních prostředků. Schopnost zhoršené generace zisku se projevila i na finančním zdraví podniku v oblasti bankrotních a bonitních modelů, kde se podnik po většinu času vyskytuje v šedé zóně, avšak v posledních letech v modelu IN05, kterému je přiřazena v rámci bankrotních a bonitních modelů největší váha, poněvadž byl vyhotoven pro prostředí českých firem, spěje do pozice ohrožené bankrotem. I přestože podnik kolísá v posledních letech sledovaného období spíše v šedé zóně s tendencí dalšího poklesu, bezprostřední riziko podniku nehrozí. ZD využívá konzervativní přístup, kdy financuje svůj majetek zhruba ze 70 % vlastním kapitálem po celou dobu sledovaných let. Díky tomu má velmi nízkou míru zadlužení a velmi dobré úrokové krytí.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Literární zdroje

1. BESLEY, Scott; BRIGHAM, Eugene F. Principles of Finance. Boston: Cengage Learning, 2015. ISBN 9781308178045
2. DLUHOŠOVÁ, Dana. Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita, interakce. Osnice: Ekopress, 2021. ISBN 978-80-87865-71-2.
3. GRÜNWARD, Rolf; HOLEČKOVÁ, Jaroslava. Finanční analýza a plánování podniku. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-26-2.
4. JINDŘICHOVSKÁ, Irena. Finanční management. Praha: C. H. Beck, 2013 ISBN 978-80-7400-052-2
5. KISLINGEROVÁ, Eva. Oceňování podniku. Praha: C. H. Beck, 2001. ISBN 80-7179-529-1
6. KNÁPKOVÁ, Adriana; PAVELKOVÁ, Drahomíra; ŠTEKER, Karel. Finanční analýza – komplexní průvodce s příklady. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0910-4
7. KOVANICOVÁ, Dana; KOVANIC, Pavel. Poklady skryté v účetnictví. Díl I, Jak porozumět účetním výkazům. Praha: Polygon, 1997. ISBN 80-85967-47-2
8. KOVANICOVÁ, Dana; KOVANIC, Pavel. Poklady skryté v účetnictví. Díl 2, Finanční analýza účetních výkazů. Praha: Polygon 1997. ISBN 80-85967-56-1
9. MARTINOVIČOVÁ, Dana; KONEČNÝ, Miloš; VAVŘINA, Jan. Úvod do podnikové ekonomiky. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-0366-9
10. MÁČE, Miroslav. Finanční účetnictví veřejného sektoru. PRAHA: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-2385-8
11. RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. Praha: Grada Publishing, 2021. ISBN 978-80-271-4234-4.
12. SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3386-6.
13. SEDLÁČEK, Jaroslav. Účetnictví podnikatelů – po vstupu do Evropské unie. Praha: C. H. Beck, 2004 ISBN 80-7179-859-2
14. SCHOLLEOVÁ, Hana. Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-4004-1.
15. SKÁLOVÁ, Jana. Podvojně účetnictví. Praha: Grada Publishing, 2021. ISBN 978-80-271-4195
16. SRPOVÁ, Jitka. *Začínáme podnikat s případovými situacemi začínajících podnikatelů*. Pardubice: Grada Publishing, 2020. ISBN 978-80-271-1528-0
17. SYNEK, Miloslav. Manažerská ekonomika. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1992-4
18. ŠTEKER, Karel. Finanční účetnictví. Praha: VŠEM. 2020 ISBN 978-80-88330-25-7
19. ŠTEKER, Karel; OTRUSINOVÁ, Milana. Jak číst účetní výkazy – Základy českého účetnictví a výkaznictví. Praha: Grada Publishing, 2021. ISBN 978-80-271-4438-9
20. TAUŠL PROCHÁZKOVÁ, Petra; JELÍNKOVÁ, Eva. Podniková ekonomika – klíčové oblasti. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-271-0944-9

21.VOCHOZKA, Marek. Metody komplexního hodnocení podniku. Praha: Grada Publishing, 2020 ISBN 978-271-1891-5

7.2 Internetové zdroje

1. BAUMRUKOVÁ, P., 2023. Jak zjistit rentabilitu firmy a proč je dobré tento ukazatel sledovat?. [online]. [cit. 2024-03-05]. Dostupné z: <https://cashbot.cz/blog/jak-zjistit-rentabilitu-firmy-a-proc-je-dobre-tento-ukazatel-sledovat/>
2. FAKTUROID, *Základní kapitál aneb Kolik peněz potřebujete na začátek podnikání?*. [online ©2009-2023 Fakturoid s.r.o. [cit. 2023-11-21] Dostupné z: <https://www.fakturoid.cz/almanach/pruvodci/zdrave-finance/zakladni-kapital#jak-zvysit-zakladni-kapital-firmy>
3. JUNGOVÁ, Ireana. *Matejek podniku*. [online]. © 2019 Creative Commons [cit. 2023-11-21] Dostupné z: <https://www.vovcr.cz/odz/ekon/441/page00.html>
4. MALIMÁNKOVÁ, Ludmila. Časové rozlišení (aktivní i pasivní), [online]. © 2023 Grant Thornton [cit. 2023-09-26] Dostupné z: <https://www.gtnews.cz/publikace/casove-rozliseni-aktivni-i-pasivni/>
5. Managementmania. Analýza, [online]. © 2011-2016 Managementmania [cit. 2023-09-25] Dostupné z: https://managementmania.com/cs/analyza?fbclid=IwAR1gjaa8I-y4jH48tYzvQprblNKLS6c_XmVaHg9LiXmdkaUPBu4lNaKzVdE
6. POKORNÁ, Lenka. *Zvýšení vstupní ceny pro zařazení dlouhodobého majetku v účetnictví podnikatelů*, [online]. Copyright © 1997 – 2023 Internet Info, s.r.o. [cit. 2023-11-21] Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/dopady-zvyseni-vstupni-ceny-pro-dlouhodoby-majetek-v-ucetnictvi-podnikatelu/>
7. ÚČETNÍČEK, *Rozvaha ve zkráceném rozsahu*, [online]. [cit. 2023-11-21] Dostupné z: <https://www.ucetnicek.cz/clanky/clanek/361>

8 Seznam grafů, obrázků, tabulek, vzorců a zkratk

8.1 Seznam grafů

Graf č.1 – Vertikální analýza stálých aktiv	60
Graf č.2 – Vertikální analýza vlastního kapitálu.....	62
Graf č.3 – Vývoj doby obratu pohledávek a závazků	70
Graf č.4 – Vývoj Altmanova Z–skóre aplikované na ZD Božejov	72
Graf č.5 – Vývoj Indexu IN05 aplikovaný na ZD Božejov	73
Graf č.6 – Vývoj rentabilit ZOD Božejov.....	77

8.2 Seznam obrázků

Obrázek č.1 – Schéma cyklu oběžných aktiv	28
Obrázek č.2 – Povinná výše základního kapitálu.....	30
Obrázek č.3 – Vztah mezi rozvahou, výkazem zisku a ztráty a výkazem cash flow	35
Obrázek č.4 – Souvislost položek – EAT, EBT, EBIT, EBIDTA.....	43

8.3 Seznam tabulek

Tabulka č.1 – Přehled rozvahových položek ve zkráceném rozsahu.....	25
Tabulka č.2 – Výkaz zisku a ztráty druhové členění.....	34
Tabulka č.3 – Vyhodnocení Kralickova Quick testu.....	48
Tabulka č.4 – Horizontální analýza vybraných aktiv ZD Božejov relativní vyjádření [%] 50	
Tabulka č.5 – Horizontální analýza vybraných aktiv ZD Božejov absolutní vyjádření.....	51
Tabulka č.6 – Horizontální analýza vybraných pasiv ZD Božejov relativní vyjádření [%] 54	
Tabulka č.7 – Horizontální analýza vybraných pasiv ZD Božejov absolutní vyjádření	55
Tabulka č.8 – Horizontální analýza vybraných položek VZZ ZD Božejov relativní vyjádření.....	56
Tabulka č.9 – Horizontální analýza vybraných položek VZZ ZD Božejov absolutní vyjádření.....	57
Tabulka č.10 – Vertikální analýza vybraných položek aktiv ZD Božejov.....	59
Tabulka č.11 – Vertikální analýza vybraných položek pasiv ZD Božejov	61
Tabulka č.12 – Čistý pracovní kapitál	62
Tabulka č.13 – Zlaté bilanční pravidlo	63
Tabulka č.14 – Pravidlo vyrovnání rizika	63
Tabulka č.15 – Pari pravidlo	64
Tabulka č.16 – Růstové pravidlo.....	64
Tabulka č.17 – Vývoj likvidit ZD Božejov mezi lety 2014–2020	65
Tabulka č.18 – Vývoj rentabilit ZD Božejov mezi lety 2014–2020.....	66
Tabulka č.19 – Vývoj celkové zadluženosti ZD Božejov.....	67
Tabulka č.20 – Vývoj míry zadluženosti	68
Tabulka č.21 – Vývoj úrokového krytí ZD Božejov.....	68
Tabulka č.22 – Koeficient samofinancování.....	68
Tabulka č.23 – Rychlost obratu aktiv a zásob a doba obratu pohledávek a závazků	69

Tabulka č.24 – Vývoj Altmanova Z–skóre.....	71
Tabulka č.25 – Vývoj indexu důvěryhodnosti IN aplikovaný na ZD Božejov	72
Tabulka č.26 – Vyhodnocení dílčích rovnic Kralickova Quick testu.....	73
Tabulka č.27 – Přiřazení bodů dle výsledků rovnic Kralickova Quick testu	74
Tabulka č.28 – Kralickův test konečné hodnocení.....	74
Tabulka č.29 – Porovnání položek aktiv a pasiv v roce 2017 s právníky osoby ČR ve smíšené výrobě.....	79
Tabulka č.30 – Porovnání položek aktiv, pasiv, tržeb, výnosů a vybraných poměrových ukazatelů v roce 2014 zemědělských družstev v kraji Vysočina.....	80

8.4 Seznam vzorců

Vzorec č.1: Horizontální analýza relativní vyjádření.....	12
Vzorec č.2: Horizontální analýza absolutní vyjádření	13
Vzorec č.3: Vertikální analýza.....	13
Vzorec č.4: Čistý pracovní kapitál.....	13
Vzorec č.5: Likvidita 1. stupně.....	14
Vzorec č.6: Likvidita 2. stupně.....	14
Vzorec č.7: Likvidita 3. stupně.....	14
Vzorec č.8: Rentabilita aktiv.....	14
Vzorec č.9: Rentabilita vlastního kapitálu	15
Vzorec č.10: Rentabilita tržeb.....	15
Vzorec č.11: Rentabilita nákladů	15
Vzorec č.12: Celková zadluženost	16
Vzorec č.13 Koeficient samofinancování.....	16
Vzorec č.14: Míra zadluženosti.....	16
Vzorec č.15: Úrokové krytí.....	16
Vzorec č.16: Rychlost obratu aktiv	17
Vzorec č.17: Rychlost obratu zásob	17
Vzorec č.18: Doba obratu pohledávek.....	17
Vzorec č.19: Doba obratu závazků.....	17
Vzorec č.20: Altmanovo Z–skóre	18
Vzorec č.21: Index důvěryhodnosti IN05	18
Vzorec č.22: Kralickův Quick test.....	19
Vzorec č.23: Zlaté bilanční pravidlo	20
Vzorec č.24: Pravidlo vyrovnání rizika	20
Vzorec č.25: Pari pravidlo	20
Vzorec č.26: Růstové pravidlo.....	20

8.5 Seznam použitých zkratk

EBT – Earning before Taxes

EBIT – Earning before Interest and Taxes

EBITDA– Earnings before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization

FA – finanční analýza

KFM – Krátkodobý finanční majetek

SMV – Samostatné movité věci

ZD – Zemědělské družstvo

ZOD – Zemědělské obchodní družstvo

Přílohy

Příloha A – Rozvaha vývoj aktiv

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aktiva celkem	73720	78101	75050	84724	86418	89752	86713
Stálá aktiva	34569	36361	32172	36558	40291	46402	44611
Pozemky	1216	1885	1922	1997	1997	7244	10130
Stavby	18458	19909	18245	23062	24209	23393	20986
Hmotné Movité věci a soubory	10226	10917	7985	8177	10396	11736	9323
Dospělá zvířata	3711	3541	3610	3228	3683	4023	4166
Oběžná aktiva	38923	41502	42636	47931	45874	42979	41691
Zásoby	19462	22669	19766	20295	21382	20497	23374
Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	11597	16135	18156	16366	15078	16399	13273
Peněžní prostředky	7864	2698	4714	11270	9470	6083	5044
Krátkodobý finanční majetek	0	0	0	0	0	0	0
Časové rozlišení	221	238	242	208	253	371	411

Příloha B – Rozvaha vývoj pasiv

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pasiva celkem	73 720	78 101	75 050	84 724	86 418	89 752	86 713
Vlastní kapitál	52 570	53 286	56 934	59 949	65 519	67 836	66 972
Základní kapitál	5 994	5 994	5 967	5 994	5 994	5 994	5 994
Ážio a kapitálové fondy	36 879	38 258	37 679	38 044	38 746	39 347	38 713
Fondy ze zisku	2 931	3 499	3 602	3 995	4 266	4 876	5 170
VH minulých let	1 109	5 068	5 789	9 204	10 415	14 684	16 739
VH běžného uč. Období	5 657	1 030	3 897	2 712	6 098	2 935	356
Cizí zdroje	21 147	24 815	18 114	24 775	20 899	21 916	19 741
Dl. Závazky	15 740	15 350	9 918	15 741	11 985	11 186	10 343
Kr. závazky	5 407	9 465	8 196	9 304	8 941	10 730	9 389

Příloha C – Výkaz zisku a ztrát vývoj výnosů a nákladů

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tržby z prodeje výrob. a služeb	56 074	47 788	50 149	49 994	52 822	54 607	51 364
Ostatní (Jiné) provozní výnosy	12 442	14 208	15 105	13 537	15 423	15 462	15 643
Ostatní finanční výnosy	259	519	489	484	505	474	245
Výkonová spotřeba	38 897	40 391	36 000	38 472	38 031	41 308	44 579
Osobní náklady	16 470	16 883	16 499	16 390	18 431	20 230	19 301
Úpravy hodnot v prov. oblasti	7 544	8 224	7 559	7 490	7 450	7 689	7 326
Ostatní provozní náklady	984	984	1 290	809	783	1 410	1 394
Nákladové úroky apod. nákl.	285	296	224	300	262	312	268
Finanční VH hospodaření	-843	-757	-709	-678	-494	-858	-1 052
Provozní VH hospodaření	7 806	2 000	5 778	4 100	8 030	4 248	1 545
VH před daní	6 966	1 242	5 069	3 422	7 536	3 390	493
Daň z příjmu	1 309	213	1 172	710	1 436	455	137
VH za účetní období	5 657	1 030	3 897	2 712	6 098	2 935	356

Příloha D – položky z databáze FADN

D.I – Položky FADN 2017

Tabulka A5. Standardní výstup FADN EU - Výsledky souboru FADN podle výrobního zaměření v Kč/ha

Výrobní zaměření: *Smíšená výroba*

	Jednotka	Fyzické osoby			Právnícké osoby			Celkem		
		2016	2017	%	2016	2017	%	2016	2017	%
Počet podniků v souboru		129	132	102,3	231	245	106,1	360	377	104,7
Počet reprezentovaných podniků		3 314	3 325	100,3	775	764	98,7	4 089	4 089	100,0
Vstup pracovní síly	AWU/100ha	3,41	3,49	102,6	2,81	2,72	97,1	2,88	2,82	97,9
Vstup nepištěné pracovní síly	FWU/100ha	3,04	2,90	95,4	0,00	0,00		0,39	0,37	94,2
Vstup pištěné pracovní síly	AWU/100ha	0,37	0,59	161,6	2,80	2,72	97,1	2,49	2,46	98,5
Využívané zemědělské půdy	ha/podnik	51,52	52,00	100,9	1 510,20	1 572,90	104,2	327,88	336,35	102,6
Využívané přepachtované zemědělské půdy	%	54,71	56,37	103,0	83,46	82,34	98,7	79,80	79,08	99,1
Výměra:										
Obiloviny	%	36,27	35,24	97,1	41,42	41,09	99,2	40,77	40,35	99,0
Ostatní polní plodiny	%	10,71	9,94	92,9	18,32	18,47	100,8	17,35	17,39	100,2
Zelenina a květiny	%	0,16	0,18	115,5	0,02	0,13	539,5	0,04	0,14	333,5
Vínice	%	0,07	0,07	92,3	0,10	0,10	98,9	0,10	0,10	98,4
Trvalé kultury	%	0,86	1,35	157,7	0,39	0,42	108,2	0,45	0,53	120,0
Krmné plodiny	%	50,96	51,52	101,1	39,55	39,51	99,9	41,00	41,02	100,0
Výměra lesní půdy	ha/podnik	0,13	0,18	141,3	2,22	2,59	116,7	0,52	0,63	120,4
Počet dobytčích jednotek (DJ) celkem	DJ/100ha	50,32	46,43	92,3	48,91	50,43	103,1	49,09	49,93	101,7
Dojnice	DJ/100ha	2,88	3,13	108,6	19,69	19,99	101,5	17,55	17,87	101,8
Ostatní skot	DJ/100ha	33,44	29,22	87,4	20,11	20,99	104,4	21,80	22,03	101,0
Ovoce a kozy	DJ/100ha	2,30	1,77	76,9	0,07	0,08	110,6	0,35	0,29	81,9
Prasata	DJ/100ha	10,24	9,38	91,6	5,83	5,84	100,1	6,39	6,28	98,3
Drůbež	DJ/100ha	0,62	1,12	180,8	3,21	3,54	110,3	2,88	3,23	112,4
Výnos pšenice	t/ha	5,54	5,54	99,9	6,75	5,93	87,9	6,63	5,89	88,9
Výnos kukuřice na zrno	t/ha	8,94	6,79	75,9	9,71	5,80	59,8	9,70	5,82	60,0
Intenzita chovu přežvýkavců (na ha krmných plodin)	DJ/ha	0,74	0,64	86,2	1,00	1,03	102,9	0,96	0,97	100,8
Roční dojvost	lks	7 113	6 869	96,6	8 080	8 441	104,5	8 060	8 407	104,3
Celková produkce	Kč/ha	24 849	27 173	109,4	45 527	47 397	104,1	42 893	44 855	104,6
Produkce rostlinné výroby celkem	Kč/ha	14 055	13 925	99,1	22 295	20 687	92,8	21 245	19 837	93,4
Obiloviny	Kč/ha	6 454	6 500	100,7	9 811	9 216	93,9	9 383	8 874	94,6
Proteinové plodiny	Kč/ha	164	174	105,9	152	181	118,9	153	180	117,1
Brambory	Kč/ha	1 115	998	89,5	766	792	103,4	811	818	100,9
Cukrovka	Kč/ha	64	80	125,2	1 247	1 057	84,8	1 096	934	85,2
Olejníny	Kč/ha	2 416	1 928	79,8	4 664	4 037	86,6	4 378	3 772	86,2
Průmyslové plodiny	Kč/ha	30	35	115,3	200	148	74,0	179	134	75,0
Zelenina a květiny	Kč/ha	177	363	205,0	58	163	283,1	73	188	258,5
Ovoce	Kč/ha	537	731	136,2	458	371	81,0	468	416	88,9
Víno a hrozny	Kč/ha	77	54	70,9	72	91	125,7	73	86	118,4
Krmné plodiny	Kč/ha	2 776	2 737	98,6	4 469	4 241	94,9	4 253	4 052	95,3
Ostatní plodiny a výrobky RV	Kč/ha	244	324	132,9	399	390	97,9	379	382	100,8
Produkce živočišné výroby celkem	Kč/ha	9 793	10 068	102,8	17 238	21 363	123,9	16 290	19 943	122,4
Mléko a mléčné výrobky	Kč/ha	1 596	1 760	110,3	10 755	14 370	133,6	9 588	12 785	133,3
Hovězí a telecí maso	Kč/ha	4 563	4 322	94,7	3 426	3 607	105,3	3 571	3 697	103,5
Vepřové maso	Kč/ha	2 322	2 212	95,2	1 496	1 646	110,0	1 601	1 717	107,2
Ovoce a kozy	Kč/ha	200	209	104,7	5	3	58,4	29	29	97,3
Drůbeží maso	Kč/ha	16	-7		1 273	1 546	121,5	1 113	1 351	121,4
Vejce	Kč/ha	322	400	124,3	148	75	51,0	170	116	68,3
Ovčí a kozí mléko	Kč/ha	216	173	80,2	0	8		28	29	104,3
Ostatní zvířata a výrobky ŽV	Kč/ha	558	999	178,9	136	108	79,1	190	220	115,7
Ostatní produkce	Kč/ha	1 001	3 181	317,8	5 994	5 347	89,2	5 358	5 075	94,7
Ostatní produkce OGA RV	Kč/ha	145	291	200,3	1 363	644	47,3	1 208	600	49,7
Ostatní produkce OGA ŽV	Kč/ha	42	69	165,0	476	218	45,9	421	200	47,5
Ostatní produkce OGA služby	Kč/ha	530	2 515	474,5	1 314	1 356	103,2	1 214	1 502	123,7
Ostatní produkce OGA agroturistika	Kč/ha	164	211	129,0	156	243	155,7	157	239	152,2
Ostatní produkce OGA OZE	Kč/ha	20	24	122,0	974	1 030	105,7	852	903	106,0

FADN

Zpracoval: J. Hanibál a kolektiv

Tabulka A5. Standardní výstup FADN EU - Výsledky souboru FADN podle výrobního zaměření v Kč/ha

Výrobní zaměření: **Smíšená výroba**

	Jednotka	Fyzické osoby			Právnícké osoby			Celkem		
		2016	2017	%	2016	2017	%	2016	2017	%
Celkové náklady	Kč/ha	26 690	27 669	103,7	55 724	56 954	102,2	52 026	53 273	102,4
Výrobní spotřeba	Kč/ha	19 235	19 413	100,9	35 872	36 073	100,6	33 753	33 979	100,7
Přímé náklady	Kč/ha	11 322	11 116	98,2	23 955	23 724	99,0	22 346	22 139	99,1
Osiva nakupovaná	Kč/ha	1 108	1 246	112,5	1 854	1 839	98,7	1 768	1 765	99,8
Osiva vlastní	Kč/ha	33	38	114,6	106	127	119,2	97	115	119,2
Hnojiva nakupovaná	Kč/ha	1 468	1 428	97,2	3 201	2 687	83,9	2 980	2 529	84,9
Prostředky ochrany rostlin	Kč/ha	1 535	1 475	96,1	2 565	2 578	100,5	2 434	2 439	100,2
Ostatní přímé náklady rostl. výroby	Kč/ha	427	472	110,5	736	659	89,6	696	636	91,3
Krmiva nakupovaná	Kč/ha	1 421	1 396	98,2	5 711	5 924	103,7	5 164	5 355	103,7
Krmiva vlastní	Kč/ha	4 246	3 679	86,7	4 599	5 062	110,1	4 554	4 888	107,3
Ostatní přímé náklady živ. výroby	Kč/ha	786	911	115,9	1 732	1 948	112,5	1 612	1 818	112,8
Specifické náklady OGA celkem	Kč/ha	298	472	158,6	3 441	2 899	84,2	3 041	2 594	85,3
Ostatní výkoné náklady	Kč/ha	7 914	8 296	104,8	11 916	12 349	103,6	11 407	11 840	103,8
Náklady budov a strojů	Kč/ha	2 699	2 835	105,0	4 324	4 758	110,0	4 117	4 516	109,7
Energie	Kč/ha	3 261	3 442	105,5	4 149	4 151	100,0	4 036	4 062	100,6
Služby	Kč/ha	591	498	84,3	1 210	1 227	101,4	1 131	1 135	100,4
Ostatní náklady	Kč/ha	1 363	1 522	111,6	2 233	2 213	99,1	2 122	2 126	100,2
Odplý	Kč/ha	4 812	4 644	96,5	5 358	5 514	102,9	5 288	5 405	102,2
Externí faktory	Kč/ha	2 643	3 613	136,7	14 495	15 367	106,0	12 985	13 889	107,0
Mzdové náklady	Kč/ha	984	1 903	193,3	11 409	12 110	106,1	10 081	10 827	107,4
Nájemné půdy a budov	Kč/ha	1 055	1 133	107,4	2 397	2 601	108,5	2 226	2 417	108,5
Nákladové úroky	Kč/ha	603	577	95,7	689	656	95,2	678	646	95,3
Provozní dotace a podpory celkem	Kč/ha	10 419	9 299	89,3	12 998	12 754	98,1	12 670	12 320	97,2
Jednotná platba na plochu včetně Greeningu a Mladého zemědělce	Kč/ha	5 384	4 957	92,1	5 298	5 060	95,5	5 309	5 047	95,1
Environmentální dotace	Kč/ha	1 499	1 734	115,7	868	1 092	125,8	949	1 173	123,6
Dotace na LFA	Kč/ha	898	820	91,3	483	495	102,4	536	536	99,9
Ostatní platby na rozvoj venkova	Kč/ha	4	4	89,3	2	2	85,4	2	2	86,2
Dotace na výrobní spotřebu	Kč/ha	419	423	101,0	872	1 298	148,8	814	1 188	145,9
Dotace na externí faktory	Kč/ha	220	246	111,7	99	86	86,5	114	106	92,5
Ostatní dotace	Kč/ha	1 995	1 117	56,0	5 375	4 722	87,9	4 945	4 269	86,3
- podpory OZE	Kč/ha	37	43	116,6	2 677	2 861	106,9	2 341	2 507	107,1
- celkové podpory na plodiny	Kč/ha	181	184	101,9	432	415	96,9	400	386	96,4
- celkové podpory na zvířata ¹⁾	Kč/ha	638	530	83,1	787	786	99,8	768	754	98,1
Daně a poplatky	Kč/ha	260	265	101,8	240	237	99,1	242	241	99,5
Investiční dotace	Kč/ha	0	286		4	659		4	612	
Hrubé přidané hodnotě	Kč/ha	15 772	16 794	106,5	22 414	23 840	106,4	21 568	22 955	106,4
Čistá přidaná hodnota	Kč/ha	10 961	12 151	110,9	17 056	18 326	107,4	16 280	17 550	107,8
Důchod ze zemědělské činnosti	Kč/ha	8 318	8 824	106,1	2 566	3 619	141,0	3 298	4 273	129,5
Čistá přidaná hodnota/AWU	Kč/AWU	321 820	347 870	108,1	607 778	672 585	110,7	564 749	622 056	110,1
Důchod ze zemědělské činnosti/PWU	Kč/PWU	273 695	304 228	111,2						
Aktiva celkem	Kč/ha	101 051	104 851	103,8	94 258	100 891	107,0	95 123	101 389	106,6
Stálá aktiva celkem	Kč/ha	82 395	86 187	104,6	59 919	65 379	109,1	62 781	67 994	108,3
Zemědělská půda a trvalé kultury	Kč/ha	31 452	34 133	108,5	14 052	16 364	116,5	16 268	18 597	114,3
Stavby	Kč/ha	24 477	26 543	108,4	27 747	29 674	106,9	27 330	29 280	107,1
Hmotné movité věci a jejich soubory	Kč/ha	21 340	21 007	98,4	12 245	13 032	106,4	13 403	14 035	104,7
Dospělá zvířata a jejich skupiny	Kč/ha	5 126	4 505	87,9	5 875	6 309	107,4	5 780	6 082	105,2
Oběžná aktiva celkem	Kč/ha	18 656	18 664	100,0	34 339	35 512	103,4	32 342	33 395	103,3
Zvířata	Kč/ha	5 266	5 583	106,0	3 839	4 142	107,9	4 020	4 323	107,5
Výrobky	Kč/ha	3 220	3 463	107,5	7 903	7 961	100,7	7 307	7 395	101,2
Ostatní oběžná aktiva	Kč/ha	10 170	9 619	94,6	22 597	23 410	103,6	21 015	21 677	103,2
Čiř zdroje	Kč/ha	12 028	13 014	108,2	36 995	39 137	105,8	33 815	35 854	106,0
Dlouhodobé závazky	Kč/ha	10 070	11 083	110,1	24 309	24 891	102,4	22 496	23 155	102,9
Krátkodobé závazky	Kč/ha	1 959	1 931	98,6	12 686	14 247	112,3	11 320	12 699	112,2
Vlastní kapitál	Kč/ha	89 022	91 837	103,2	57 263	61 754	107,8	61 308	65 535	106,9

¹⁾ Bez mimořádných podpor na dojnice a prasnice, tyto podpory jsou zahrnuty v ostatních dotacích

Zpracoval: J. Hanibal a kolektiv

D.II – Položky FADN 2014

Tabulka C19. Vybrané položky výsledku hospodaření právnických osob v Kč/ha

Kraj: Vysočina

	Zemědělská družstva		Obchodní společnosti		Právnické osoby celkem	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
A. Náklady vynaložené na prodané zboží	566	580	1 301	817	882	678
B. Výkonová spotřeba	30 901	33 040	31 759	33 471	31 271	33 220
C. Osobní náklady	12 614	13 501	11 439	11 165	12 107	12 522
D. Daně a poplatky	363	367	333	310	350	343
E. Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	7 048	7 847	7 055	7 077	7 058	7 534
H. Ostatní provozní náklady	726	716	638	711	689	713
I. Tržby za prodej zboží	691	720	1 404	887	997	789
II. Výkony	44 558	48 600	46 160	45 958	45 253	47 493
II.1. Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	42 111	44 298	44 024	42 300	42 939	43 460
III. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	3 011	2 816	3 407	2 640	3 180	2 741
IV. Ostatní provozní výnosy	11 278	13 270	10 403	12 102	10 903	12 791
Provozní výsledek hospodaření	5 415	7 449	7 151	5 972	6 161	6 834
Finanční výsledek hospodaření	-799	-897	-1 197	-880	-970	-890
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	3 875	5 492	5 120	4 428	4 410	5 050
Mimořádný výsledek hospodaření	98	90	45	130	75	107
Náklady celkem	56 110	60 365	56 700	57 442	56 371	59 145
Výnosy celkem	60 084	65 946	61 865	62 000	60 857	64 302
Výsledek hospodaření za účetní období	3 974	5 582	5 165	4 558	4 485	5 156
Přidaná hodnota	13 783	15 700	14 504	12 557	14 098	14 384

Pramen: **FADN CZ** Zemědělská účetní datová síť CZ
Zpracoval: J. Hanžbal a kolektiv (ÚZEI)

Tabulka C20. Vybrané položky aktiv a pasiv u právnických osob v Kč/ha

Kraj: Vysočina

	Zemědělská družstva		Obchodní společnosti		Právnické osoby celkem	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Aktiva celkem	97 096	102 744	97 074	100 602	97 095	101 824
Dlouhodobý majetek	60 594	63 827	64 255	67 125	62 177	65 185
Pozemky	3 408	4 261	5 109	5 723	4 138	4 874
Stavby	35 310	36 188	36 744	39 632	35 929	37 607
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	15 176	16 574	15 272	15 884	15 225	16 285
Trvalé porosty	0	0	0	0	0	0
Dospělá zvířata a jejich skupiny	3 073	3 143	2 587	2 478	2 864	2 866
Oběžná aktiva	36 148	38 203	31 965	33 072	34 349	36 054
Zásoby	18 176	19 624	16 508	18 341	17 459	19 079
Dlouhodobé pohledávky	596	2 052	372	357	499	1 346
Krátkodobé pohledávky	12 190	11 958	9 724	10 386	11 129	11 305
Krátkodobý finanční majetek	5 187	4 569	5 361	3 988	5 262	4 324
Pasiva celkem	97 096	102 744	97 074	100 602	97 095	101 824
Vlastní kapitál	49 823	53 968	59 240	58 687	53 879	55 921
Cizí zdroje	47 072	48 466	37 855	41 905	43 111	45 718
Dlouhodobé závazky	14 010	15 426	5 997	6 467	10 564	11 696
Krátkodobé závazky	10 572	10 651	8 088	9 562	9 503	10 196
Bankovní úvěry a výpomoci	22 150	22 064	23 161	25 249	22 589	23 377

Pramen: **FADN CZ** Zemědělská účetní datová síť CZ
Zpracoval: J. Hanžbal a kolektiv (ÚZEI)